

Sezona kopanja se je začela. Na blejskem kopališču je v teh zadnjih vročih dneh, posebno še ob nedeljah, polno kopalcev. Kopalci prihajajo iz bližnjih in oddaljenih krajev, med njimi je tudi nemalo gostov in turistov iz drugih držav.

Vrata blejskega kopališča so letos odprli, ne da bi kopališče pred sezono dobro uredili. Tu in tam je sicer opaziti nekatera manjša popravila, vendar so zidovi vrhnjega nadstropja še vedno brez kabin, precej ležalnih desk manjka, nekatere pa so polomljene in razbite. Zgornja plast ometa

pri zidanem delu, kjer so kabine, je razdrobljena in odstopa od podlage. Kabine niso popravljene. Skratka, kopališče je vsako leto v slabšem stanju.

Ker blejsko kopališče ni samo ozkega lokalnega pomena za Bled in bližnjo okolico, smo povprašali direktorja Komunalnega podjetja kopališča Bled tovariša Jožeta Zupana, od kdaj kopališče že ni bilo renovirano in kdaj ga nameravajo urediti in zavarovati pred razpadanjem. Tov. Zupan nam je po telefonu odgovoril samo tole:

»Kopališče je bilo zadnjič obnovljeno leta 1927 oziroma 1933. V vseh kasnejših letih so bila opravljena le

manjša popravila. V letih po vojni kopališče še ni bilo temeljito popravljeno. Letos je bilo vložena v kopališče 40 kub. metrov lesa. Kopališča nismo temeljito popravili letos zato, ker čakamo, da bo potrjen idejni načrt, ker brez tega ne moremo popravljati oziroma graditi.«

Na posebno vprašanje nam je tovariš Zupan odgovoril, da na idejni načrt čakajo že dve leti in — da bo idejni načrt morda sprejet letošnjo jesen.

Vprašamo se — ali tako delo pri razvoju turizma ni malomarno in neodgovorno? Lj.

AKTUALNO VPRAŠANJE

PREMALO SEZNANJENI

Nova uredba o delitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij sicer — predvsem iz objektivnih razlogov — še ne predstavlja idealne ureditve plačnega sistema in stimuliranja podjetij za umneše gospodarjenje, vendar pa pomeni začetni korak v to smer.

Toda uredba sama ob sebi pomeni le mrtve črke. Njena stimulativnost ni avtomatična, marveč je odvisna od tega, kako znajo podjetja uporabljati njene elemente. Pri tem je prvo in poglavito to, da se proizvajalci in upravitelji seznanijo s tem, kakšne možnosti je uredba prinesla, kaj bo podjetje in vsak posameznik imel od boljšega dela in gospodarjenja.

Naše uredništvo je zato poskusilo z majhno anketo, da bi zvedelo, kako so v posameznih podjetjih že seznanili kolektiv z uredbo, in pa to, kakšen učinek bo imela uredba za posamezna podjetja. Ugotovitve te ankete niso zadovoljive. Od devetih podjetij tako imenovane II. skupine, na katere smo se obrnili, so odgovorila le štiri.

V nekaterih podjetjih o uredbi sploh še niso razpravljali in zato seveda le-ta še nič ne vpliva na njihovo gospodarjenje, drugod pa še niso sestavili izračunov o tem, kakšen bo učinek nove delitve dohodka, ker so podrobnejša navodila iz-

šla šele te dni. Za razprave o tej problematiki na večini konferenc pri občinskih ljudskih odborih je značilno to, da so v njih sodelovali le direktorji in le v nekaj primerih (Kranj, Radovljica, Trzin) tudi predstavniki delavskih svetov in upravnih odborov. To kaže, da tudi organi samoupravljanja niso še seznanjeni z učinkom uredbe. Tudi o ukrepih, ki bi se jih podjetja na osnovi uredbe že lotila, je sluhati le iz nekaj podjetij (n. pr. iz škofjeloškega avtoprevoza, podjetja »Transturista«). V II. skupini podjetij so se z uredbo razmeroma še najbolj seznanila trgovska podjetja. Naslednja značilnost dose-danjih razprav je ta, da večina podjetij opozarja predvsem na fiste elemente uredbe, ki zmanjšujejo učinek novih instrumentov. Potrebno je, da opozarjamo na pomanjkljivosti in slabe plati uredbe, hkrati pa je treba vedeti, da je to šele začetek, samo prvi korak v smeri izdatnejšega stimuliranja podjetij in posameznikov.

Organizacije SZDL, sindikalna vodstva, organi delavskega upravljanja in uprave podjetij v pogledu tolmačenja uredbe in uporabljanja njenih stimulativnih elementov torej še niso zadovoljivo opravili svojega dela.

Z.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 52 — CENA DIN 10.—

Kranj, dne 4. julija 1957

NAPREDEK JE OČITEN

V kranjskem okraju se je povečala proizvodnost dela v prvih štirih mesecih letos za 9,9 % glede na lansko leto

Ugodna preskrba z električno energijo, reden dotok surovin in reprodukcijskega materiala je pripomogel podjetjem in gospodarskim organizacijam doseči v letošnjem letu — v prvih štirih mesecih — tak vzpon, ki ga brez dvoma nismo pričakovali. To velja ne le za področje kranjskega okraja, marveč domala za vso državo.

Skupna proizvodnja — brez kmetijstva — se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta v naši državi povečala kar za 23 % glede na isto obdobje lanskega leta. Najbolj pomembne uspehe je dosegla industrijska proizvodnja, ki se je povečala letos v odnosu na lansko leto za 21 % in celo za 25 %, če bi upoštevali prve štiri mesece 1955. leta. To brez dvoma ni slučajno. Če pa upoštevamo, da je industrija dobro založena z reprodukcijskim materialom in da so splošni pogoji proizvodnje in tržišča ugodni, lahko pričakujemo še njen nadaljnji dvig.

Prav na podlagi teh kazalnikov lahko trdimo, da smo v teh mesecih dosegli precej velik uspeh glede povečanja proizvodnosti dela, saj le-ta znaša v našem okraju 9,9 % v primerjavi z lanskim letom.

To moramo na Gorenjskem pripisati predvsem večji skrbi za probleme organizacije dela v podjetjih, katerim so tako organi delavskega samoupravljanja kot oblastni organi, posvetili letos precej večjo pozornost kot vsa prejšnja leta. — Vse kaže tudi, da bomo proizvodnost dela še zviševali. Nedvomno na to vpliva ugodnejši in pravilnejši plačni sistem, ki

omogoča delavcem za večjo storilnost tudi večje prejemke.

Povečanje proizvodnosti dela ne velja zgolj za industrijo, temveč v večji ali manjši meri tudi za druge gospodarske panoge.

Cetudi smo glede izvoza dosegli predvsem v razdobju januar—marec velik porast, glede na isto obdobje preteklega leta, pa je bilo čutiti v aprilu in maju določeno nazadovanje. To nas opozarja, mimo tega, da so se hkrati pojavile tudi večje potrebe po uvozu reprodukcijskega materiala in drugih dobrin, da je potrebno v naslednjih mesecih izvoz nenehno povečevati, da bi v letošnjem letu dosegli čim manjši primanjkljaj v naši plačilni bilanci.

Zaradi tako povečanega obsega proizvodnje in s tem večjega priliva sredstev je čutiti, tako v zveznem merilu kot v okrajnem, precejšen pritisk na investicijske sklade. Višina investicij za prve štiri mesece letošnjega leta se je v zveznem merilu povečala za 12 % glede na isto obdobje preteklega leta. Tendenca za povečevanjem investicij pa se še posebno kaže v mesecu maju.

Grmadenje prostih sredstev za investicije pa lahko v precejšnji meri vpliva na neuravnoveženje blagovnih in denarnih skladov, ki posredno lahko vplivajo na znižanje življenjske ravni naših državljanov.

Ko so analizirali stanje gospodarstva na Gorenjskem za prve štiri mesece letošnjega leta in ugotovili napredek, so direktorji podjetij in predstavniki

(Nadaljevanje na 2. strani)



Dne 4. julija 1941 je CK KPJ sprejel proglas o oboroženi vstaji jugoslovanskih narodov proti fašističnim okupatorjem - Ta zgodovinski dogodek slavimo vsako leto na „Dan borca“

naš razgovor

»ŽELIM SI POCENI MENZO«

V kranjskih tovarnah in drugih podjetjih je zaposlenih približno 1500 delavcev, ki se hranijo bolj ali manj priložnostno. Večina teh je navadno tudi brez zajtrka in njihova prehrana je precej neredna. Vzroki, zaradi katerih si ti delavci sami kuhajo, so različni. Ko smo pred dnevi povabili na razgovor delavko Marijo Franko iz tovarne »Planika« Kranj, nam je svoj način prehrane takole obrazložila:

»V »Planiki« delam že šesto leto. Pred tem sem bila zaposlena v industriji obutve Ljubljana. Stanujem v Kranju v zelo majhni skromni sobici, kjer zase tudi kuham.«

»Kako to, da se ne hranite v menzi?«

»To bi preveč stal. Denar hranim predvsem za obleko in druge potrebe.«

»Koliko zaslužite na mesec?«

»Če delam osem ur, potem zneso to mesečno približno 8000 dinarjev. Da dosežem oziroma presežem normo, pogosto delam tudi nadure.«

»Kakšno delo pa opravljate?«

»Pribijam notranjke. Dela je za eno preveč, za dve pa premalo, in prav zaradi tega včasih podaljšam svoj delovni čas.«

»Kdaj imate kosilo, kadar delate tudi popoldne?«

»Sele ob šestih ali ob pol sedmih zvečer, ker sem tedaj navadno do petih v tovarni.«

»Je to vaš edini topli dnevni obrok?«

»Pravzaprav je, ker zjutraj samo nekaj malega spijem.«

»Se poslužujete med delovnim časom tudi tovarniškega bifeja?«

»Včasih že, ker to okrepijo ni drago.«

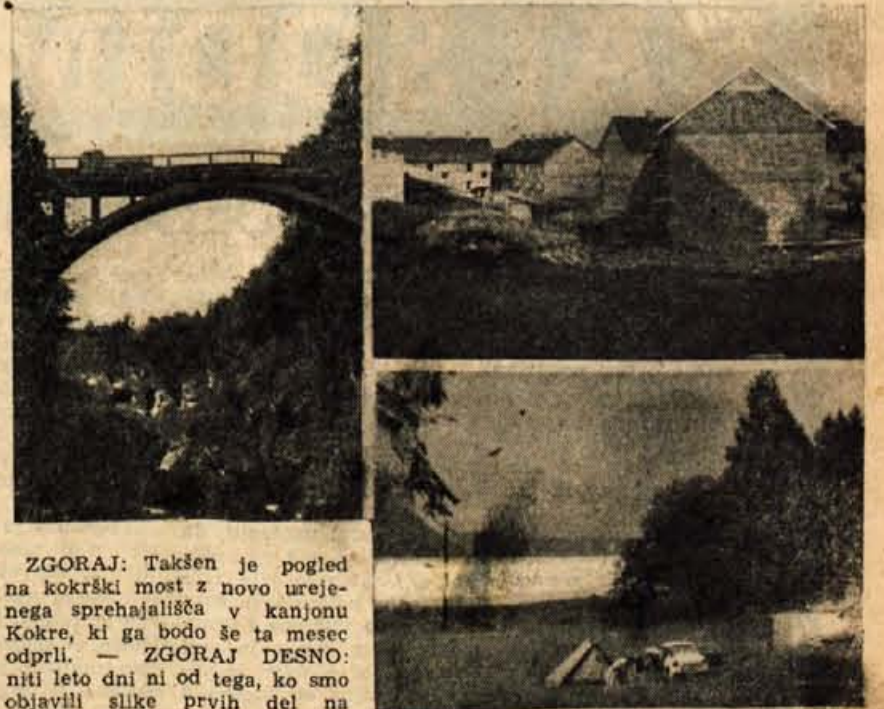
»Kakšno je vaše mnenje glede ustanovitve tovarniške menze?«

»Prepričana sem, da je ta zamisel zelo koristna. Če bomo imeli v podjetju menzo, ki bo nudila delavcem poceni in okusno hrano, se bom prav gotovo takoj abonirala. S tem bo podjetje ustreglo tudi ostalim delavcem, saj jih je veliko med njimi, ki se neredno in pomanjkljivo hranijo.«

»Se vam zdi potrebno ustanoviti tudi krpalnico in pralnico?«

»Vsekakor, čeprav se jaz teh uslug ne bi posluževala. To bi bilo koristno predvsem za poročene žene in samske moške,« je dejala tovarišica Frankova.

-ey



ZGORAJ: Takšen je pogled na kokrški most z novo urejene sprehajališča v kanjonu Kokre, ki ga bodo še ta mesec odprli. — ZGORAJ DESNO: niti leto dni ni od tega, ko smo objavili slike prvih del na gradbišču »Tiskanine« v Strazlišču — zdaj pa stojijo tam že takile bloki. — DESNO: ni vse zlato, kar pride od zunaj; tudi tuji turisti si radi poiščejo primeren prostor za camping, kjer lahko poceni letujejo.

TE DNI PO SVETU

Δ V središču zanimanja svetovne javnosti je te dni nedeljski intervju predsednika Tita po ameriški televiziji in radiu. Intervju so ponovno predvajali v sredo zvečer. Vsi večji ameriški časopisi objavljajo na prvih straneh velike Titove slike in obširne odlomke iz intervjuja. »NEW YORK HERALD TRIBUNE« piše pod naslovom »Tito prepričuje Sovjetsko zvezo in ZDA o koeksistenci«, da je jugoslovanski predsednik poudaril prednosti miroljubne koeksistence in da je v sedanjem položaju nujno potrebno poiskati čim več elementov, ki nas zblížujejo. »DAILY MIRROR« objavlja izveščke iz razgovora pod naslovom »Koeksistenci je Titova osnovna misel na televiziji«. »DAILY NEWS« objavlja članek pod naslovom »Tito se po ameriški televiziji zavzema za aktivno koeksistenco«. — Kot je znano, je bil prvi tuj državnik, ki je po ameriški televiziji mreži govoril desetina milijonov Američanov, prvi sekretar CK KP SZ Nikita Hruščov, drugi pa je bil predsednik Tito.

Δ Letos poleti bo brčkone prišel na obisk v našo državo predsednik Demokratične republike Vietnam Ho Si Minh.

Δ Predsednik Indonezije Sukarno je v govoru v Djakarti dejal, da bi Indoneziji kmalu radi pozdravili predsednika Tita kot svojega dobrodošlega gosta.

Δ Tri motorizirane pehotne divizije nove zahodnonemške vojske so v začetku tega tedna prešle pod poveljstvo Atlantske zveze. Vsaka teh divizij šteje nad 12.000 vojakov in oficirjev. Ob tej priložnosti je bila v Bonnu posebna vojaška svečanost.

Δ V Belgiji se je začela stavka metalurških delavcev. Stavkajoči zahtevajo, da morajo biti delavci plačani za vseh štirinajst dni letnega dopusta, medtem ko so doslej prejeli plačo samo za prvi teden dopusta.

Δ V Franciji so podražili poštno in telefonske storitve. Cene bodo poskočile približno za tretjino, medtem ko so se cene nekaterim prehranbenim predmetom, zlasti zelenjavi, povečale od lani za dvakrat do šestkrat.

Δ Skupina nad 2300 francoskih znanstvenikov je zahtevala takojšnje opustitev poskusov z atomskimi bombami. To je v zadnjih štirinajstih dneh drugi poziv francoskih atomskih strokovnjakov, naj bi opustili atomske poskuse.

Δ V Zenevi se je začelo zasedanje ekonomsko-socialnega sveta Organizacije združenih narodov. Jugoslovansko delegacijo vodi stalni predstavnik Jugoslovije v OZN dr. Jože Brilej. Na zasedanju, ki bo trajalo pet tednov, bodo obravnavali vrsto zelo važnih vprašanj, izmed katerih so najvažnejša finansiranje razvoja nerazvitih dežel, izkoriščanje energetskih virov za gospodarski razvoj, tehnična pomoč, blagovna menjava in vprašanje svetovnih zalog hrane.

Δ V Zahodni Nemčiji so predvčerajšnjim splovili v morje prvo zahodnonemško povojno podmornico.

Δ Pri dviganju japonske ladje, ki je bila v minulih vojni potopljena v pristanišču Okinava, je nastala eksplozija, pri čemer je bilo ubitih 32 ljudi.

Δ V Nevadi je eksplodirala nova ameriška atomska bomba.

Δ V Nepalu razsaja lakota. Vlada je sklenila kupiti od Indije in Burme okrog 15.000 ton riža.

Δ V predmestju maroškega glavnega mesta Rabata je izbruhnil požar, ki je upepeli okrog 800 hiš. Brez strehe je 4000 prebivalcev. Stirje ljudje so hudo ranjeni.

Δ Po vsem Alžiru se nadaljujejo srđiti boji. Prišlo je do novih uporniških napadov na francoske vojaške kolone. Ubilih je bilo 32 francoskih vojakov in oficirjev, 7 vojakov pa so uporniki ujeli.

LJUDJE IN DOGODKI

Predsednik TITO na ameriški televiziji

Nekaj milijonov Američanov je v nedeljo ob 9 zvečer po jugoslovanskem času pozorno spremljalo razgovor znanega in priljubljenega televizijskega komentatorja Edwarda Murrowa s predsednikom Titom. Intervju pred televizijskimi kamerami se je nanašal na razna vprašanja o Jugoslaviji in na najvažnejše mednarodne probleme. Na vsa zastavljena vprašanja je predsednik Tito izčrpno odgovoril in podrobneje razjasnil stališča jugoslovanske vlade.

Za milijone ameriških gledalcev televizijskega programa družbe »Columbia Broadcasting System« je bila to izredna prilžnost, da se prek neposrednih izjav samega predsednika jugoslovanske republike seznanijo z zunanjepolitičnimi gledišči in notranjim položajem nove Jugoslavije. Že to dejstvo samo zase dovolj zgovorno pričra, kako koristna so lahko taka radijska in televizijska posredovanja in menjava tujih stališč in problemov za nadaljnji razvoj razumevanja in sodelovanja med državami in ljudstvi teh držav.

Pred kratkim se je na televizijskem platnu iste ameriške družbe pojavil prvi sekretar CK KP SZ Nikita Hruščov. Njegov intervju je zbudil po vsem svetu, zlasti pa v ZDA velikansko zanimanje, razburkal pa je javno mnenje in politične kroge. Kljub nasprotovanju nekaterih je vendar velika večina z odobravanjem sprejela prvi drzni poskus uvajanja »televizijske diplomacije«, čeprav ni nujno, da bi se strinjala s Hruščevimi stališči. Prišlo je celo tako da-

leč, da so nekatere vodilne ameriške osebnosti, med njimi sam zunanji minister Dulles, napol uradno predlagale SZ redno mesečno menjavo televizijskih razgovorov vodilnih državnikov obeh držav. Čeprav ta zamisel morda ni preveč realna in četudi bi se uresničila, ne bi prinesla kdo ve kakšnih koristi, je vendar značilna kot simptom ublaževanja mednarodne napetosti in zboljšanja svetovnega položaja. Kaj takšnega si v času »hladne vojne« niti misliti ni bilo mogoče!

Če je bil govor Hruščeva, kot najvidnejšega predstavnika Vzhoda sprejet z zanimanjem v ZDA, je intervju s predsednikom Titom, enim najuglednejših pristaev miroljubnega sožitja in nevljučevanja v blokovsko politiko, nedvomno deležen izredne pozornosti.

Odmevi na razgovor s predsednikom Titom po ameriški televiziji pa so dvostrani: pozitivni in negativni.

Večji del političnih krogov, zlasti pa velika večina ameriškega ljudstva je z odobravanjem sprejela nastop in izjave predsednika Tita. V tem prepričanju se je znani komentator Edward Murrow tudi lotil dela. Toda tudi on sam se je dobro zavedal, da bo v nekaterih krogih togih in s predsodki blokovske politike in hladne vojne obremenjenih ljudi popularizacija jugoslovanske politike naletela na hladen sprejem ali celo na »ogorčen vik in krike«. Toda kaj drugega s te strani ni bilo nikoli pričakovati, saj bi v tem primeru ti reakcionarni krogi prenehali biti reakcionar-

ni. Nič čudnega, če so jih jasne in nedvoumne besede predsednika Tita razjarile, saj so postavile na laž marsikatero njihovo zlohotno tolmačenje jugoslovanskih težav po neodvisni politiki, ki so jih doslej nemoteno širili med nezadostno poučenim ameriškim ljudstvom.

Predsednikove izjave pa so po drugi strani utrdile v pozitivnem prepričanju vse tiste, ki si prizadevajo doseči prijateljsko zblížanje z Jugoslavijo, ali jo skušajo vsaj iskreno in nepristransko razumeti.

Za obe strani, pa naj gledata tako ali drugače na jugoslovanska stališča, so izjave predsednika Tita potrditev že znanih jugoslovanskih pogledov na vsa važnejša mednarodna in notranja vprašanja. V njih in senzacionalnih odkritjih prav zato, ker v jugoslovanski politiki ni presenetljivih preobratov, ampak je venomer dosledna svoji načelni politiki aktivnega sožitja. Prednost sedanjega televizijskega razgovora pa je v tem, da je milijonske množice v ZDA najneposredneje seznanil s cilji in nameni jugoslovanske politike, z njeno resnično vsebino in z vsemi pozitivnimi rezultati prek ugledne osebnosti predsednika Tita.

Razgovor predsednika Tita v televizijskem programu »Columbia Broadcasting System« je zato neposredno približal osebnosti jugoslovanskega predsednika ameriškim množicam, prek njega pa je pomagal k prijateljskemu zblížanju in medsebojnemu spoznavanju ameriškega in jugoslovanskih narodov.

MARTIN TOMAZIČ

naša kronika

NA JESENICAH ZA DAN BORCA

Jesenice, 3. julija. Nocoj je bila v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah v počastitev dneva borca odprta razstava likovnega odseka jeseniške Svobode. Po otvoritvi razstave je bil promena koncert godbe na pihala Svobode Jesenice, ob 20. uri pa je bila v počastitev dneva borca v Mestnem gledališču slavnostna predstava Morodievce »Operacija Altmark«. Pred tem pa je bil slavnostni govor v počastitev praznika.

V počastitev praznika so se poklonili padlim talcem pred spomenikom na Belem polju tudi Hruščičani; pred spomenikom na Javorniku prebivalci Javornika in Koroške Bele, medtem ko so bile manjše proslave tudi v ostalih krajih jeseniške občine. Jutri dopoldne bo žalna komemoracija pred spomenikom 29 talcev v Mostah ter na pokopališču na Breznici.

U.

SLOVO OD ČUFARJEVE MAME

V ponedeljek popoldne so se poslovili Jeseničani in gostje, med katerimi je bil tudi podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec, od Čufarjeve mame, matere delavskega pisatelja Foneta Čufarja. Življenjska pot Čufarjeve mame je bila pot slovenske matere, ki je trpela pomanjkanje in ponižanje v kapitalizmu, ki jo je preganjal okupator po taboriških samo zato, ker je rodila sina Toneta, proletarskega književnika, sina Jožeta, prvoborca in hčerko Albino, borko za svobodo. Vsi ti so živeli in umrli za lepše življenje nas vseh in za njimi je šla tudi Čufarjeva mama, ki je posvetila svoje življenje svojim otrokom. Razen žalostnih godbe na pihala in pevskega zbora jeseniške Svobode so se poslovili od delavske matere tudi predsednik Svobode Jesenice, predstavnik centra Podmežaklja, zastopnik izseljencev in predstavnik jeseniškega mestnega gledališča.

U.

TABORJENJE MLADINE NA LIPANCI

Planinsko društvo Bled skrbi tudi za zdravo razvedrilo mladih članov pionirske in mladinske sekcije. V ta namen bo priredilo zanje od 2. do 15. julija 14-dnevno taborjenje v dveh izmenah. Udeležilo se ga bo okoli sto mladih planincev, učencev osnovne šole in nižje gimnazije. Največ sredstev za taborjenje je prispevalo Planinsko društvo, nekaj pa podjetja blejske občine. Sekcija mladih planincev že dlje časa uspešno vodi učiteljica Marija Staretova.

B.

ZGLEDNA DEJAVNOST MLADINE BLEJSKIH ŠOL

V sredo dopoldne so na blejski gimnaziji in na osnovni šoli slovesno zaključili šolsko leto s podelitvijo nagrad in pohval najboljšim dijakom in učencem. Zaključni šolski uspeh obeh šol je bil kar zadovoljiv, saj se je od prvega polletja dalje učni uspeh precej popravil, tako da je ob zaključku šolskega leta od 305 dijakov nižje gimnazije popolnoma padlo le 25. Več pa je seveda tistih, ki imajo popravne izpite. Skupno, brez popravnih izpitov, je izdelalo 72,46% dijakov.

Mladina blejskih šol pa je pridno sodelovala tudi pri izvensolskem delu. Člani dramske skupine so pripravili dve večji uprizoritvi mladinskih iger, pevci pa so vse leto marljivo vadili in nastopali na raznih prireditvah. Blizu 500 dijakov in učencev je rednih članov Partizana. Pred nedavnim so imeli veliko javno akademijo, sodelovali pa bodo tudi s prostimi vajami na festivalu telesne kulture v Ljubljani. Pionirska sekcija pri Planinskem društvu šteje blizu 200 članov, ki se udeležujejo raznih izletov, taborjenj in predavanj. Pionirska skupina pri gasilskih društvih združuje 124 pionirjev in pionirk, ki so tudi sodelovali na velikih vajah, ki jih je občinska gasilska zveza organizirala za vsa društva 28. aprila. Poleg tega pa so nekateri pionirji člani gvo-moto društva, drugi pa sodelujejo pri plavalcih, pri modelarjih, pri strelich in drugod.

B.

NAPREDEK JE OČTEN

(Nadaljevanje s prve strani)

samoupravnih organov, v terek sprejeli naslednje sklope, ki jih bo treba oživeti, če bomo hoteli doseči skladen razvoj našega gospodarstva do konca leta:

- podjetja naj uravnovesijo svoje želje po investicijskih sredstvih le na podlagi dejanskih potreb in ekonomskih analiz,
- samoupravni organi v podjetjih naj se še naprej trudijo povečevati proizvodnjo in kakovost izdelkov,
- izvozu naj tudi v bodoče posvetijo vso pozornost.

I. A.

kratko, vendar zanimivo

SVET ZA ŠOLSTVO OBLO KRANJ SKLEPAL O USTANOVITVI OSEMLETKE

Na ponedeljkovi seji Sveta za šolstvo Oblo Kranj je bila na dnevnem redu razprava o praktičnem uresničevanju šolske reforme. Svet za šolstvo je sklepal o ustanovitvi osemletke in o rajonizaciji šol. Sestavil je tudi predlog za razpis študentskih in prihodnjem šolskem letu.

DAN BORCA V KAMNIKU

Zveza borcev v Kamniku je nameravala za Dan borca razviti prapor. Ker pa prapor v določenem roku ni bil izdelan, so svečanost razvijala prelozili. Kamniška pevska in kulturna društva so počastila Dan borca z akademijo v veliki dvorani kulturnega doma.

NOV KINOPROJEKTOR V DOMŽALAH

Uprava kina Domžale je pred kratkim nabavila nov kinoprojektor, ki so ga montirali poleg starega. Tako se domžalski obiskovalci kina ne bodo več jezili nad neprestanim trganjem filmov.

Frank

ASFALTIRANJE DOMŽALSKE CESTE JE GOTOVO

Dela pri asfaltiranju ceste iz Ljubljane preko St. Jakoba do Domžal so končana. Tako so dobile Domžale dobro cestno zvezo z Ljubljano in ostalimi kraji.

Frank

USPEŠNA MATURA V KAMNIKU

Letos je na kamniški gimnaziji opravljalo maturo 83 kandidatov. Komisija pod predstvom univ. prof. dr. Janka Kotnika je priznala zrelost 30 kandidatov, trije pa bodo v jeseni opravljali popravni izpit. Med uspešnimi so štirje izdelali z odličnim uspehom: Marjeta Majcenovič iz Kamnika, Janez Trobešek iz Križa, Ivan Groselj iz Doba in Srečko Smole iz Domžal.

10-LETNICA PODJETJA IBI KRANJ

V soboto, 6. julija bo delovni kolektiv Industrije bombaznih izdelkov v Kranju slavil 10-letnico obstoja. Na ta pomembni dogodek so se delavci pripravljali že dalj časa. Pred meseci so uvedli tekmovanje v

prostovoljnem delu in delovni disciplini. Najboljšim bodo na sobotni slavnosti razdelili denarne nagrade.

Čr.

IZ GLASBENE KRONIKE

V soboto je priredil pevski zbor »France Prešeren« Zirovnica-Breznica svoj prvi pevski koncert. Nastopila sta mešani mladinski in ženski mladinski zbor. Spored je obsegal borbeno, delovno, umetne in narodne pesmi.

P. U.

SLAVKOV DOM NA GOLEM BRDU BODO POVEČALI

Planinsko društvo Medvode pripravlja načrt za povečanje Slavkovega doma na Golem brdu, ki ne more več sprejeti številnih obiskovalcev. To je edina planinska postojanka tega društva, zato je zelo skrbno urejena. Planinsko društvo je pred kratkim uredilo tudi park pri železniški postaji. To bi bila sicer naloga Turističnega društva, vendar so planinci pokazali za olepšavo kraja več dobre volje.

Čr.

V ZABNICI SO PRIPRAVILI LEP SPREJEM SVOJEM PADLIH BORCEV

V soboto, 29. junija ob 18. uri je bila pred krajevnim odborom v Zabnici slovesna otvoritev slavja v počastitev dneva borca. Ob tej priložnosti so bile razstavljene tudi fotografije 89 tovarišev iz območja bivše občine Zabnica, ki so darovali svoja življenja za svobodo. Krajevni odbor Zveze borcev v Zabnici je tisti večer priredil sprejem svojem padlim borcem in žrtve fašističnega nasilja. Pripravili so tudi lep kulturni spored. Vzdušje na tem sprejemu je bilo zelo prisrčno. Stari partizanski očetje in matere so izrazili željo, da bi se večkrat tako srečali in pomenili o vsem, kar zanima in teži svoje padlih.

ARHEOLOGI ZOPET NA DELU

Na terenu Opekarne Bobovk, kjer so že pred leti, pa tudi lani naleteli na zanimive arheološke izkopanine, so te dni pričeli s ponovnim izkopavanjem. Tokrat gre za zaščitna izkopavanja, ki jih je omogočila Okrajna spomeniška komisija ob sodelovanju Mestnega muzeja v Kranju. — Izkopavanja vodi arheolog Andrej Valič, ki se nadeja, da bo naletel na pomembne arheološke najdbe. Gre namreč za rimsko in ne za keltsko grobišče, kakor so prvotno domnevali.

B.

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 307 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-136 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

KAJ SODIMO O...

KONGRESU DELAVSKIH SVETOV

Pretekli teden se je končal v Beogradu I. kongres delavskih svetov Jugoslavije. Iz kranjskega okraja je odšlo na kongres 31 delegatov. Ko so se vrnili, smo povprašali nekatere izmed njih, kaj sodijo o tem kongresu.

Peter Zbontar, Zelezarna Jesenice: »Na kongresu sem govoril o problemih jeseniške železarne in hkrati o problemih vseh slovenskih metalurških podjetij. Največ sem govoril o amortizaciji, sprostitvi skladov in pravilnem ocenjevanju osnovnih sredstev.

Na kongresu smo z zadovoljstvom ugotovili, da predstavniki delavskega samoupravljanja zelo dobro poznajo probleme podjetij. Zato je bila razprava zelo živahna in lahko v najkrajšem času pričakujemo sprememb, ki bodo vplivale na nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja. In — v razpravi ni bilo opaziti razlik med delegati iz posameznih republik, kajti razpravljali so enotno o skupnih problemih.

Tone Seljak, »Iskra« Kranj: »Kongres delavskih svetov je potrdil, da je delavski razred uresničil svojo nalogo. Na temeljih dela kongresa, predlo-

gov in resolucije pa bo delavski razred lahko še bolje in hitreje uveljavljal svoje delo.

Sodeloval sem v komisiji o odnosih delavskih svetov z ostalimi organi in organizacijami. Delegati so sproščeno razpravljali o odnosih med organi delavskega upravljanja, občino, zborom proizvajalcev in strokovnimi združenji. Dosedanje delo je pokazalo, da so strokovna združenja v mnogo tesnejši povezavi z vodstvi podjetij kot z organi delavskega upravljanja, zato bo treba to zvezo poglobiti.

Kongres je naredil name močen vtis, videl sem, da to ni bila le manifestacija delavskega upravljanja, temveč manifestacija doseženih uspehov.

Minka Kovač, »Tiskanina« Kranj: »Prav iz plodne razprave lahko vidimo, kako potreben je bil kongres delavskih svetov. Delegati so bili dobro pripravljani na razpravo, vendar nam je zmanjkalo časa in marsikdo zaradi tega ni mogel diskutirati. Zame je bil kongres nepozabno srečanje ljudi iz vseh krajev države, ki pa so enotno ugotavljali uspehe dosedanjega dela v delavskem samoupravljanju in kritizirali napake.«

LJ.



KRI V ŽICAH

Vzkljki razburjenja in negotovanja, včasih tudi kaka kletvica na rovaš električnega toka, takrat ko ga zmanjka ali ko je zelo šibak, da še jajca ne moreš v ponvi pošteno ocvrteti, sicer niso več tako pogosti kot prejšnja leta. Dež, katerega nam letos prav zares ne primanjkuje, po navadi pada ravno ob pravem času in je elektrogospodarstvu letos že zelo koristil.

Sicer se še priveri, da ostane napol skuhano kosilo na električnem kuhalniku in se je treba včasih zadovoljiti kar s »suho hrano«.

Bolj kot taki prizori, pa so pogosti taki in podobni družinski pogovori:

»Ljubí možiček, veš, v trgovini sem videla krasen sesalec za prah. Najnovejši model!«

»Tako?« — In mož kar nekako prešliši žene navdušene besede.

»... pa električni štedilnik, hladilnik in veš, tiste nove likalnice, ki se avtomatsko izklopijo, ko so dovolj vroči... Če bi ga imela, ti prav gotovo ne bi več zažgala ovrtnika pri srajcah...«

Zelja za »elektrificiranim gospodinjstvom« postaja čedalje bolj že potreba, hkrati z rastočo splošnega, tako imenovanega »tehničnega« standarda.

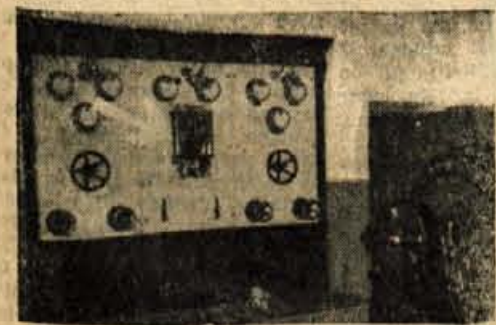
Za marsikoga so te želje že postale stvarnost, še več ljudi, zlasti gospodinje, pa hrepeni za njim in si skuša postopoma priskrbeti vsaj nekaj električnih pripomočkov...

Elektrogospodarstvo je po vojni naredilo ogromen korak naprej

Razvijajoča se industrija v povojnem obdobju pri nas je terjala tudi vedno več električne energije. Toda veliko laže in predvsem v krajšem času je moč zgraditi tovarno kot pa elektrarno. Za njeno gradnjo je včasih potrebno tudi pet, šest let. Toda kljub temu so hidroelektrarne zlasti v Sloveniji, lahko bi rekli, rasle kot gobe po dežju. Sedaj imamo na Dravi že kar venec velikih in modernih hidrocentral, pa tudi na Gorenjskem smo lahko ponosni na elektro-giganta v Medvodah in Mostah.

Iz leta v leto proizvajajo naše hidro in termoelektrarne več električne energije. V tej ali oni začetni vsako leto obratovati kak nov agregat itd.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije bo zabeležila v letošnjem letu brez dvoma velik uspeh — rekord, saj že polletni pokazatelji kažejo, da bo proizvodnja električne industrije morda celo precej večja kot pa je bila planirana. Samo v januarju, februarju, marcu, aprilu in maju so termoelektrogospodarske v Sloveniji proizvedle 832.069.860 kilovatnih ur električnega toka, kar je za 256.410.623 ur več kot v istem razdobju lanskega leta. To povišanje pomeni glede na lansko leto 44,54%.



Pravijo, da imamo na Gorenjskem v naših elektrarnah vrsto naprav in strojev, za katere se močno poteguje tehnični muzej... Na sliki je ena prvih naprav za regulacijo napetosti, ki jo kaže puščica. Ko bodo v elektrarni na Pristavi v Trzinu zamenjali to napravo s sodobnejšo, bo odšla takoj v muzej, kamor najbolj sodi.

Le malokje na Gorenjskem bero časopise še pri petrolejkah

Gorenjska je predel Slovenije, ki je že skoraj popolnoma elektrificirana. To je razumljivo, saj je na tem področju močna industrija, pa tudi elektrifikacija se je že začela pred prvo svetovno vojno. V Skoflji Loki je bila zgrajena tudi sploh prva elektrarna v Sloveniji, in sicer leta 1894, vendar ne obratuje več, ker je bila pozneje zgrajena nova.

Pred 51 leti, se pravi 1906, je bila zgrajena na Pristavi pri Trzinu sedanja Hidroelektrarna Pristava, ki je bila za tiste čase zelo moderna in obratuje še danes domala v istem obsegu in istem stanju kot ob ustanovitvi. Prva pomembnejša hidroelektrarna, ki je bila zgrajena na Gorenjskem, pa je Završnica v Zirovnici. Ta je začela obratovati 1915. leta.

V Elektrarni »Sava« v Kranju se vrti prva turbina — Gerardova — že 65 let. Na njenem masivnem podstavku se svetlika letniča 1891.

Skratka: na Gorenjskem je vrsta tako imenovanih malih elektrarn, mimo že omenjenih modernih in velikih elektrarn v Mostah in Medvodah. Res je, da so ti obrati



Nežeto odvodov se križa v majhni razklopi postaji na Polici

majhni, vendar pa dovolj pomembni, zlasti kadar zataje daljnovodi, saj lahko takrat samostojno napajajo razne potrošnike električnega toka od bolnišnic do ambulanz in avtomatske telefonske centrale... Skupna proizvodnja teh malih elektrarn na Gorenjskem znaša letno 33 milijonov kilovatnih ur.

Kakšnega pomena je vsaka kilovatna ura za naše gospodarstvo, lahko vidimo iz naslednjih nekaj števk. V 1955. letu je ustvarila, v industriji, ena kilovatna ura povprečno 523 dinarjev bruto dohodka oziroma 272 dinarjev družbenega proizvoda.

V MRTULKU SE JE ZAČEL SEMINAR ZA PREDSEDNIKE IN SEKRE TARJE DELAVSKIH ORGANIZACIJ LMS

Gozd Mrtulek, 1. julija.

Danes se je začel v Gozd Mrtulku prvi seminar za predsednike in sekretarje mladinskih delavskih osnovnih organizacij. Seminarja se udeležuje 50 predsednikov in sekretarjev delavskih organizacij LMS z Gorenjske. Na prvem predavanju je govoril član Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jaka Kvas o delavskem gibanju in razvoju socializma v svetu. Predvidena so še predavanja o delavskem upravljanju, organizaciji dela, strokovni vzgoji in tarifni politiki, odnosih podjetja do komunne, o sistemu dela delavskih svetov, o komercialni politiki v podjetjih, društvenem in zabavnem življenju mladine, o vzgojnih, moralnih in ostalih problemih mladine, o delu mladine v podjetju in o vlogi mladine v družbenem sistemu. Seminar bo trajal do 10. julija, ko bo v Gozd Mrtulku okrajno posvetovanje klubov mladih proizvajalcev.

Lj.



GERARDOVA TURBINA, KI SE VRTI V ELEKTRARNI »SAVA« V KRANJU, ŽE OD LETA 1891

Med modernimi elektrarnami in zastarelim omrežjem

V našem elektrogospodarstvu so sedaj nastopila nekatera nasprotja. Medtem ko že proizvajamo precej električne energije, nastaja vprašanje redne dobave električne energije potrošnikom in naročnikom. To postaja aktualno zaradi tega, ker je električno omrežje večinoma zastarelo.

Naglo naraščajočemu odjemu električne energije po osvoboditvi prenosna mreža na Gorenjskem ni več kos. Zato je slišati zelo veliko pritožb potrošnikov zaradi slabega toka.

»Kako težko ali pa sploh nemogoče je ljudem dopovedati, da podvajetorjeni odjem električne energije povzroča velike padce napetosti v vodnikih. Z njihove strani pa je slišati samo pripombe — češ, čimveč elektrarn imamo, tem manj toka je.« pravijo razpečevalci električne energije pri nas. Res je. Potrošniki vemo samo to, da žarnice dostikrat le brlijo in da tako zaželenih kuhalnikov gospodinje večkrat ne morejo uporabljati.

V tem oziru so na Gorenjskem zlasti prizadeta industrijska središča, kajti tu je električno omrežje najbolj obremenjeno, da ne more dovažati dovolj močnega električnega toka.

Na Jesenicah je ta stvar izredno pereča. Zelezarna sodi med največje potrošnike tega področja. Mimo nje je v jeseniškem okolišju še 3372 drugih potrošnikov. Zavoljo tako velike obremenitve je problem slabega toka tu še posebno občuten. Izgube po omrežjih in daljnovodih, zaradi dotrajalosti, znašajo 29,3%. Samo lani je šlo v nič 2.462.048 kilovatnih ur...

Temu bo treba odpomoči. Delavski svet podjetja »Elektro-Zirovnica« si je kot eno prvih nalog zadal — preskrbeti potrošnike s kakovostnim električnim tokom. Toda za jeseniško električno mrežo bi potrebovali 74 milijonov dinarjev investicij. Predvsem je treba zgraditi na Jesenicah razdelilno trafo postajo, kar bodo naredili s sredstvi Elektrogospodarske skupnosti, del kredita pa so najeli tudi iz okrajnega investicijskega sklada.

Nič boljše ni na področju podjetja »Elektro-Kranj«. Električne naprave že ne dohajajo rastočih potreb. Samo v letih 1952 do 1956 je porasla potrošnja električne energije za 50% in to predvsem za široko potrošnjo. Tako povečana obremenitev električnega omrežja pa je nujno poslabšala kakovost električnega toka. Jasno je, da nastajajo zavoljo tega tudi precejšnje izgube. To predvsem velja za tako imenovane pavšaliste. Zgolj, denimo, v Senčurju, kjer je 147 pavšalistov in 282 števecov, znašajo te izgube več kot 30%.

Tudi v Kranju ni nič bolje. Bati se je bilo, da bo, nasprotno, iz dneva v dan še slabše, saj se je v zadnjih letih stanovanjska izgradnja močno razmahnila. Zato je podjetje najelo še občinskega stanovanjskega sklada 20 milijonov dinarjev, s katerim bo zgradila tri tipe kableske postaje.

Nekateri elektrogospodarski strokovnjaki, so nam zadnjič, ko smo si ogledovali razne trafo postaje, hudo mušno dejali, da predstavljajo razdelilna trafo postaja na Polici pri Kranju v nekem smislu že pravi pravcati tehnični kriminal. In res. Z rastočimi potrebami se do danes v tej majhni razklopi postaji, ki je bila zgrajena 1928. leta, ni prav nič spremenilo. Skozi njo prihaja električni tok osemih daljnovodov ter dveh kableskih izvodov. Zice se v tem majhnem prostoru med seboj dobesedno prepletajo, kar se nikakor ne bi smelo dogajati. Zaradi tega sta uslužbenca v stalni življenjski nevarnosti. In pravijo, da ne bi bilo nič čudnega, če bi zdaj zdaj prišlo do nesreče.

Zaradi tolikoga števila odvodov je ta postaja tako natrpana, da ne morejo v redu opravljati niti običajnih remontnih del, ne da bi v celoti odklopili trafo postajo. Notranjih prostorov ne morejo pobeliti. To bi povzročalo zelo velik izpad energije, ki je za industrijo neprecenljive vrednosti. — Sedaj je v načrtu nova razklopna postaja na Latorah...

Kot je bilo slišati na zadnji seji Upravnega odbora Elektrogospodarske skupnosti Slovenije v Ribnem, bo treba začeti misliti bolj na naše električno omrežje in morda nekoliko manj na samo gradnjo elektrarn. Anomalijo, ki se kaže v novih modernih elektrarnah in slabem električnem omrežju, bo treba vsekakor odpraviti. To je seveda v prvi vrsti dolžnost Elektrogospodarske skupnosti, komunne pa bodo morale na svojem območju tudi tem vprašanjem posvečati več pozornosti.

Popularna narodna popevka: »Če mi lučka ne gori, pa mi mesec sveti...« naj bi bila samo popevka v razgraničenih družbah in čim manjkrat stvarnost...
L. A.

GLAS GORENJSKE

SEJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA
TRZIC

V petek 28. 6. je zasedal občinski ljudski odbor v Trzinu, ki je potrdil zaključni račun finančno samostojnih ustanov, skladov in proračuna za leto 1956, dalje je potrdil bilance vseh finančno samostojnih zavodov za leto 1957, sklenil je nabavo gasilskega avtomobila pri TAM v Mariboru za 3.388.000 din in se bo zanj plačalo letos iz proračuna 500.000 din, ostanek pa v naslednjih dveh letih. Gradnjo 16-stanovanjskega bloka je prevzela Uprava stanovanjske skupnosti ObLO Trzin, kateri je odbor iz proračuna dodelil 1.377.000 din za 5% lastno udeležbo, seveda pa bo navedeni Upravi ljudski odbor dodelil vsa za gradnjo potrebna sredstva. Na seji je odbor sklenil jamčiti za bančne kredite nekaterim gospodarskim organizacijam in Planinskemu društvu ter priznal 192.000 din odškodnine iz proračuna za gradnjo Cankarjeve ceste Vinkotu Koširju.

NOV MOST V RADOMLJAH

Železobetonski most čez Kamniško Bistrico na cesti, ki veže Jarše in Radomlje, je že zgrajen. Prejšnji leseni most je bil v tako slabem stanju, da so ga morali zapreti za promet, ki je po tej cesti zelo živahen. Zdaj so zgradili nov železobetonski most, kakršen je bil pred leti zgrajen na Duplici. Sloni na treh betonskih opornikih. Med Homcem in Radomljami so pogljobili strugo Bistrice, bregove pa zavarovali s kamenitim zidom, tako da je odstranjena vsaka nevarnost poplav. Ob desnem bregu Bistrice zdaj gradijo novo cesto, ki bo povežala Homec z Radomljami, tako da bo leseni most na Homecu nepotreben. Dela pri mostu je solidno opravil »Projekt« iz Kranja.
Z.

15 TISOČ OBISKOVALCEV RAZSTAVE »POT V POKLICE« V KRANJU

Nadve zanimiva in poučna razstava »Pot v poklice« v Kranju, ki je bila zaključena preteklo nedeljo, je privabila nad 15 tisoč obiskovalcev mladine in odraslih. Samo v nedeljo, 23. junija si je ogledalo razstavo 4250 ljudi. Razstavo so si ogledali poleg drugih tudi obiskovalci iz ostalih krajev Slovenije, dalje iz Zagreba in Beograda, pa tudi mnogi inozemski turisti, zlasti iz Italije in Nemčije. Razstava je vzbudila precej zanimanja tudi med udeleženci seminarja psihologov — poklicnimi svetovalci iz vse Slovenije.
A.

KAKIH 80% LJUDI PREŽIVI DOPUST DOMA

Po podatkih, ki jih je zbral Okrajni sindikalni svet Kranj, večina podjetij ne skrbi dovolj, da bi zaposleni čim bolj koristno lahko uporabili svoj letni dopust. Mnogi drobijo svoj dopust na majhne obroke po dva, tri dni, kar jim seveda ne omogoči, da bi se duševno in telesno sprostili in osvežili. Kakih 80% zaposlenih preživi svoje dopuste doma; od teh se 45% ljudi ukvarja med dopustom z različnimi priložnostnimi deli. Le 8% zaposlenih na Gorenjskem preživi dopust v raznih počitniških domovih in šotorih. Hkrati pa se obdobje dopustov čedalje bolj krči samo na poletne mesece, kar seveda vpliva na neenakomerno gibanje proizvodnje. Gospodarske organizacije naj bi po svojih močeh poskrbele, da bi omogočile čim več ljudem dopust v počitniških domovih pod šotori in podobno.

NA JESENICAH ZIDAJO

Na Jesenicah letos precej gradijo. Za šolo predvidevajo, da bo prišla na vrsto v avgustu, ko bodo poslali načrte iz revizije. V bližini železniške postaje zidajo tako imenovano bivalnico za približno 100 ljudi. Namenjena je železničarjem, ki pridejo službeno na Jesenice, da bodo lahko v njej prespali. Za železničarje gradijo na Plavžu tudi stanovanjski blok. Zelezarna je en blok pravkar dokončala, zdaj pa gradi še dva. Tudi stanovanjski blok pri Bolnici je bil pred kratkim dograjen. V bližini gimnazije bodo sezidali stanovanjski blok s poslovnimi prostori in prilijču. Letos nameravajo napraviti tudi temelje za tržnico, če bodo načrti pravočasno pripravljani in pregledani. Za komunale gradnje (vodovod, ceste) je Občinski ljudski odbor Jesenice letos namenil 25 milijonov dinarjev. Ta denar bodo črpali iz stanovanjskega sklada.
-E7

ZGRADILI BODO ŠE EN BLOK NA ZAPRICAH

Stanovanjski blok, ki ga gradi podjetje »Kamnik« na Zapricah, že sega v drugo nadstropje. Podjetje bo v letošnjem letu zgradilo še en podoben 9-stanovanjski blok, prav tako na Zapricah. Oba bloka bosta vseljiva prihodnje leto.
Z.

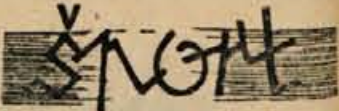
PRIPRAVE NA TURISTIČNO SEZONO 1958

Upravni odbor Gorenjske turistične podzveze je v sredo razpravljala predvsem o pripravah na turistično sezono 1958, kar je treba spričo dosedanje prakse vsekakor pozdraviti. Gostinska podjetja so že pripravila orientacijske cene storitev v prihodnjem letu. Te so v glavnem na isti višini kot letos, le da so v predsezoni in po njej znatno znižane. Razpravljali so tudi o dotacijah za posamezne turistične prireditve.
I. A.

POJASNILO

V 49. številki našega lista sta bili v prispevku »O hišnem svetu in zavesah« omenjeni Sivčeva in Korenova gospodinja, ki pa v resnici nimata nič skupnega s tovaršico Sivčovo in Korenovo z Jesenic. Do enakih imen je prišlo čisto slučajno.
Uredništvo

gorenjski obveščevalci



ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljen 10 din, ostalo 12 din od besede. — Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA ŠTEVILKA NAROČNIŠKEGA IN OGLASNEGA ODDELKA JE: Kranj 190.

Od Trgovine z usnjem do Merkurjevega skladišča sem izgubil pokrivalo (ploho) za prikolico pri motornem kolesu. Najditelja naprošam naj jo proti nagradi vrne na LM Kranj ali lastniku Jenko Janežu, Sr. vas 79, Senčur.

Iščem prazno sobo. — Nudim nagrado. Naslov v upravi.

Izgubljena je bila drap jopica od Most do Žirovnice okrog 14. ure. Najditelja naprošam, da jo proti nagradi vrne Velušček Alfonzu, Černivec 22, Brezje.

Prodajam 6 železnih skoraj novih postelj in več drugega raznega pohištva. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam varilni aparat z garnituro, pripravno za mehanika ali ključavničarja. — Vidovič Vojko, Litijska 99.

TVD »PARTIZAN« Ljubno prireja v nedeljo 7. julija 1957 VELIKO TOMBOLO s pričetkom ob 15. uri pred društvenim domom. Glavni dobitki so: Moped-Tomos, šivalni stroj, moško kolo, žensko športno kolo, moško kolo, žensko športno kolo, radijski sprejemnik, električni kuhalnik, vreča sladkorja, moška ura in patentni likalniki. Poleg tega pa je še preko 250 lepih in praktičnih dobitkov. Po tomboli bo velika vrtna zabava, sodeluje priznani kvartet Veseli Kranjci.

Zahvaljujem se Skodlar Janezu, kamnoseškemu mojstru v Kranju, ker me je iz dobre službe spravil na slabšo. Naslov v oglasnem oddelku.

Preključujem v pijanosti izrečene žaljivke o Pečnjak Marinki iz Sr. vasi 4 in se ji zahvaljujem, ker je odstopila od tožbe. — Plantan Peter.

Cevlarski stroj cilindar za popravilo čevljev ugodno naprodaj. Globok otroški voziček, skoraj nov, tudi naprodaj. Črna pes, nemške pasme, zvest čuvaj se poceni proda. — Bistrica 67, pri Trziču.

V soboto sem na Savskem bregu našel žepno uro. Naslov v oglasnem oddelku.

Hotel »Evropa« potrebuje za Gorenjski sejem več strežnega in pomožnega osebja. — Interesenti naj se zgledajo osebno v pisarni Hotela »Evropa« do 10. julija. — Uprava.

OBJAVE

ZAPORA MOSTU ČEZ KOKRO V KRANJU

Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija Ljubljana sporoča, da bo predvidoma od 10. t. m. in do proklica zaprta Jezerska cesta v Kranju II/319 vsled popravila mostu čez Kokro. Promet bo preusmerjen: — Iz smeri Ljubljana—Jezersko po Golniški cesti preko Predoselj in obratno. — Iz smeri Kranj — Kamnik isto po Golniški cesti preko Predoselj na Senčur in Kamnik. — Iz smeri Kamnik — Kranj na Senčur, Primskovo, Predoslje in Kranj. Pešpromet in kolesarjenje se bo vršilo preko mostu pod tovarno Sava in preko mostu Mala Rupa — Primskovo (pri Ovčanu).

KINO

»STORŽIČ« KRANJ, 5. in 6. julija, amer. barv. film »DVA TEDNA LJUBEZNI«, ob 17.30 in 20. uri; 7. julija, švedski film »KRADLJIVEC LJUBEZNI«, ob 9.30 uri, ameriški film »SODNIK TIMBERLEN« ob 14. uri in amer. barv. film »DVA TEDNA LJUBEZNI« ob 16., 18. in 20. uri.

LETNI »PARTIZAN« KRANJ, 5. julija, amer. film »VZHODNA ZAHODNA STRAN«, ob 20.30 uri; 6. julija dvojni program: Pisan večer melodij glasbe in baleta ter premiera švedskega filma »KRADLJIVEC LJUBEZNI« — pričetek ob 20.30 uri. V slučaju slabega vremena isti spored naslednji dan; 7. julija premiera amer. filma »SODNIK TIMBERLEN« ob 20.30 uri.

»SVOBODA« STRAZIŠČE, 6. julija amer. film »SODNIK TIMBERLEN« ob 18. in 20. uri; 7. julija ameriški film »VZHODNA ZAHODNA STRAN« ob 16., 18. in 20. uri.

»VZHODNA ZAHODNA STRAN« ob 20. uri; 7. julija švedski film »KRADLJIVEC LJUBEZNI« ob 17. in 20. uri.

»RADIO« JESENICE, 5. julija amer. barv. film »POT V HOLIVOD« ob 18. in 20. uri; 6. julija amer. barv. film »ZVEZDA INDIJE«, v soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — ob 10. uri matineja jug. filma »ESALON DR. M«.

»PLAVZ« JESENICE, 5. julija, ital. barv. film »DEKLE Z REKE« ob 18. in 20. uri; 6. in 7. julija, amer. barvni film »POT V HOLIVOD«, v soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — ob 11. uri matineja jugoslovanskega filma »ESALON DR. M«.

»ZIROVNICA«, 6. in 7. julija, ital. barv. film »DEKLE Z REKE«. V soboto ob 20.30 uri, v nedeljo ob 17. in 20. uri.

DOVJETA MOJSTRANA, 6. in 7. julija nemški barvni film »KAMENITO SRCE«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 17. in 20. uri — ob 15. uri matineja jug. filma »ESALON DR. M«.

KOROŠKA BELA, 6. in 7. julija, amer. barv. film »ZVEZDA INDIJE«. V soboto ob 19. uri. V nedeljo ob 17. in 19. uri.

LJUBNO, samo v soboto 6. julija, amer. film »VIHAR« ob 20. uri.

»SORA«, ŠK. LOKA, od 5. do 7. julija, amer. barvni film »CLOVEK IZZA PUSKE«.

»KRVAVC« CERKLJE, 6. in 7. julija, ameriški barvni film »LILIA«. V soboto ob 20.30 uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

Zadnje dneve je v trgovinah primanjkovalo solate, na trgu pa je vsakokrat dovolj po 25 dinarjev kg. Jajčk ni več toliko, zato jih prodajalci kar držijo po 16 din. Kolerabice gredo dobro v denar po 8—12 dinarjev komad. Zelo so drage borovnice, kar po 80 din liter. O domačih češnjah letos ni sledu. Kaže, da je vse uničila slana. Ostale cene: čebula 50 din kg, fižol 60 din liter, ajdova moka 70 din liter, surovo maslo 480 din kg, kisla smetana 200 din liter, peteršilj in zelena v šopkih 5—10 din, zgodnje zelje 50 dinarjev kg.

GIBANJE PREIVALSTVA

V ŠKOFJI LOKI

Rodile so: Pavla Vrhovec — deklco; Frančiška Fojkar — deklco; Stefanija Božič — deklco; Ana Habjan — dečka; Marija Golob — deklco; Gizela Emberšič — deklco; Ana Stiglic — dečka; Stanica Berčič — dečka.

Poročili so se: Ciril Starman, strugar in Ana Vidmar, šivilja; Marjan Stefančič, kovač in Gabrijela Košenina, bolhičarka; Jakob Dolinar, mesar in Terezija Sajovic, gosp. pomočnica; Janez Pintar, poljski delavec in Ivana Kožuh, poljska delavka; Alojzij Kožuh, predilniški delavec in Julijana Zeleznik, predilka; Andrej Bradeško, čevljarški pomočnik in Marija Gergek, snemalka; Ludvik Grohar, ind. delavec in Neža Triller, gosp. pomočnica; Pavel Oblak, vrvarski pomočnik in Terezija Setničar, predilka; Pavel Podobnik, avtomehaničar in Marta Paulus, bančna uradnica; Stanislav Bohinc, finomehanik in Majda Dejak, uslužbenka; Martin Pižent, mizar in Marija Zbogor, predilka; Anton Knapič, poljski delavec in Katarina Triller, poljska delavka; Pavel Arhar, kmetovalec in Antonija Erbežnik, poljska delavka; Ciril Pleško, zobotehnik in Breda Marguš, uslužbenka; Alojzij Kular, grobar in Ana Viner, perica; Pavel Uršič, mizar in Frančiška Pintar, lesna delavka.

Umrli so: Antonija Koprivec; Jožefa Golob; Andrej Frelj; Franc Ravnihar.

V TRZIČU

Umrli so: Pavla Ahačič, roj. Gaberc, tovarniška delavka.

V KRANJU

Rodile so: Kristina Podgornik, tov. delavka — dečka; Marjeta Dolenc, tov. delavka — dečka; Martina Perič, kuharica — deklco; Silva Bohinc, gospodinja — deklco; Ana Korenjak, gospodinja — deklco; Marija Kocijper, snažilka — deklco; Blaženka Košmelj, nameščenka — deklco; Vida Grlic, tov. delavka — deklco; Ivana Oblak, gospodinja — dečka; Rozalija Malovrh, gospodinja — deklco; Lucija Homer, gospodinja — dečka.

Poročili so se: Janez Porenta, poljedelec in Marija Rupač, poljedelka; Marjan Hafner, str. ključavničar in Danijela Ličer, tkalka; Janko Zibler, tekstilni tehnik in Marija Zepič, nameščenka; Jože Sajevec, kmet in Frančiška Mrak, poljedelka; Marjan Starman, kmet in Ana Fajfar, poljedelka; Jože Šmelcer, delavec in Marjeta Lopuh, delavka; Jože Grašič, tov. delavec in Mihaela Križaj, tov. delavka; Franc Kern, kolarski po-

močnik in Ana Kurnik, poljedelka; Ciril Batič, posestnik in Ana Juhant, gosp. pomočnica.

NA JESENICAH

Rodile so: Božidara Zenz, uslužbenka — deklco; Sonja Križan, gospodinja — deklco; Pavla Mudronja, uslužbenka — deklco; Terezija Varl, gospodinja — dečka; Florijana Zimic, kuh. pomočnica — dečka; Jožefa Baloh, tov. delavka — deklco; Anica Zupan, gospodinja — deklco; Marija Kavčič, delavka — dečka; Stanislava Gluhar, usl. — dečka; Irena ing. Kajfež, inženir kemije — deklco; Marta Malavašič, tov. delavka — dečka.

Poročili so se: Tomaž Ertl, uslužbenec in Justina Krničar, bol. strežnica; Janez Kastelec, tov. delavec in Marija Tomaževc, roj. Justin, tov. delavka.

Umrli so: Ana Čufar, rojena Kerstein, druž. upokojenka.

SS S SODIŠČA

OJ, TA MLINAR...

E. V. iz Reteč je zaposlen v nekem mlinškem obratu v bližini Trziča. Kot odgovorni mlinar bi moral skrbeti, da se izdela moka, ki odgovarja predpisom jugoslovanskih standardov. Proti koncu preteklega leta pa so organi tržne inšpekcije ugotovili, da so v tem mlinu izdelali in prodali najmanj 1600 kilogramov moke, ki ni odgovarjala po svoji kvaliteti predpisane jugoslovanskega standardu. Sodišče je ugotovilo, da je do tega prišlo zaradi nepravilnega mletja, za kar je odgovorjal E. V. in ga zaradi razpečavanja slabih izdelkov obsodilo, predvsem ob upoštevanju njegove predkaznovanosti, na 14 dni zapore.

PAZI, KAJ KUPIŠ!

Nekateri posamezniki so pri nakupu raznih predmetov od nepoznatih oseb precej lahko miselni ter kupujejo razne stvari, za katere bi po vseh okoliščinah lahko sklepali, da so bile pridobljene s kaznivim dejanjem. Tako je F. S. iz Vižmarj že predčasno kupil od nekega nepoznanega moškega v Kranju okvir za moško kolo. Ugotovili pa so, da ta okvir izhaja od ukradenega kolesa. Kupec bi po vseh okoliščinah lahko domneval, da okvir ni pošteno pridobljen. Sodišče ga je obsodilo zaradi prikrivanja na 1 mesec dni zapore pogojno za dobo dveh let. Prav tako pa so še nekateri drugi proti koncu leta 1956 na svojih domovih kupili od nekega nepoznanega moškega razno tekstilno blago, za katero so domnali, da je bilo ukradeno v neki kranjski tekstilni tovarni. Sodišče je tudi v teh primerih prišlo do zaključka, da bi kupci tega tekstilnega blaga po okoliščinah, v katerih je ta neznani moški prodajal blago, lahko prišli do zaključka, da je blago sumljivega izvora, odnosno pridobljeno s kaznivim dejanjem. Vse kupce je sodišče obsodilo na razne denarne kazni.

S PESTMI PO GLAVI

J. Z. iz Zg. Brnikov je spor z I. Č. obravnaval na precej oster način. Nasprotnico je bronil s čevljem v desno nogo, jo udaril s stolom po levi roki, nato pa jo še s pestmi tolkel po glavi in ostalem telesu ter ji tako prizadejal lažje telesne poškodbe. Sodišče je prišlo do zaključka, da je glavni vzrok napada na oškodovanko v njenosti in sovraštvu obdolženca do oškodovanke. Ob upoštevanju precejšnje surovosti je obsodilo J. Z. na 10 dni zapore pogojno za dobo dveh let. F. P. iz Kamnika pa se je pokazal nasproti mladoletniku J. V. še bolj surov. Dne 25. 2. t. l. ga je na njegovem stanovanju v Kokri večkrat udaril s stolom preko hrbta in rok. Udarec s klopjo po hrbtu oškodovanca je bil zelo močan in bi lahko povzročil še hujše poškodbe pri oškodovancu, ali pa mu tudi hudo pokvaril zdravje. Ob upoštevanju, da je bil obdolženec že predkaznovan in da je bil v povratku, bo moral za ta izpad proti J. V. presedeti 21 dni v zaporu.

90 TISOČAKOV ZARADI NEPREVIDNE VOZNE

Tudi vozniki traktorjev včasih z nepravilno vožnjo ogrožajo javni promet. Tako je lani v oktobru F. G. z Visokega vozil s traktorjem proti Kranju. Upoštevali so mokro cesto in obteženost prikolice je vozil s preveliko brzino. Poleg tega tudi na

prikolici ni določil zavirača. Zato v trenutku, ko je z nasprotni strani pripeljal poltovorni avto, ni mogel zanesljivo obvladati traktorja. Zaradi nagle uporabe zavora je traktor s prikolicco zaneslo na levo stran ceste ter je zdrknil v jarek, s prikolicco pa je zadel v sprednji del poltovornega avtomobila. Na traktorju in prikolicci je škoda za kakih 35.000 din, na tovornem avtomobilu pa za 62 tisoč din. Zaradi nepravilne vožnje ga je sodišče obsodilo na 14 dni zapore pogojno za dobo 1 leta. Državnemu zavarovalnemu zavodu v Ljubljani pa bo moral na račun odškodnine za izplačano zavarovalnino traktorja in tovornega avtomobila plačati 92.745 din.

Z NOŽEM V PODLAHT

J. Z. iz Olševka je bil nekega večera v aprilu v gostilni v Predosljah. Tam se je spril z J. G. in ga v pretepu zabodel z žepnim nožem v levo podlaht ter mu tam prizadejal precej dolgo rano. 14 dni zapore za to kaznivno dejanje bo J. Z. spametovalo, da bo v bodoče spore urejal na mirnem način.

Iz naših krajev

NASTOP GOJENCEV GLASBENE IN BALETNE SOLE IZ DOMZLA

Prejšnji teden so gojenci glasbene in baletne sole iz Domzla pripravili koncert v prostorih DPD Svoboda Domžale. Nastopajoči so pokazali lepo znanje. Občinstvo so navdušili predvsem — gojenki 7-letnika klavirja Marija Vavpetič in Jerica Savnik, gojenec 5-letnika harmonike Edi Sameja in drugi. Zaključno točko je izvedel orkester učencev. Prireditvi je prisostvoval tudi skladatelj Matija Tomc. Tudi učenci baletne sole so, za kratek čas svojega vežbanja, pokazali lep napredek.

Frank

USPEL KONCERT SVOBODE ŽIROVNICA-BREZNICA

V začetku letošnje gledališke sezone, so ustanovili pri DPD Svoboda »France Prešeren« v Breznici, mladinski mešani pevski zbor. Vabilu Svobode se je odzvalo dovolj mladih pevki in mladih pevcev, ki so pričeli pod strokovnim vodstvom jeseniške pevovodje Poldeeta Ulage pridno študirati. Med sezono so že nastopili na nekaj proslavah, v soboto večer pa so se predstavili domačinom na Breznickem odru s celovečernim koncertom, ki je obsegal borbene, delavske, umetne in narodne pesmi. Program sta izvajala mladinski mešani in mladinski ženski pevski zbor. Dobro izbran in zahteven program je bil podan dovršeno, četudi je zbor razmeroma mlad in je imel pevske vaje le enkrat tedensko. Zbor ima veliko prednost v svežosti glasov, ubrani harmoniji in dobri interpretaciji. Zaradi mladosti je morda nekoliko šibak v sopranih, ki še ne zmorejo višine, pa tudi v basih, ki nimajo prave nižine, sta pa alt in tenor naravnost odlična. V teku nadaljnega študija pa bo z načrtnim delom tudi ta, sicer malenkostna hiba odstranjena. Ker razpolaga zbor z odličnim tenor-solistom in nič slabšo sopran-solistko, ima možnost velikega napredka. Že danes lahko zapišemo, da je žirovniški pevski zbor najboljši mladinski mešani zbor na vsej Gorenjski, ki prav iz tega razloga zasluži vso pozornost s strani domačinov, pa tudi s strani občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice in okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev v Kranju. Pravilno bi bilo, da bi dobil zbor z novo sezono rednega pevovodjo, ki bi imel možnost ustvariti s sedanjimi pevci in še nekaterimi, ki stoje ob strani zbor, ki bi prav lahko zaslovel daleč naokrog.

Svobodi Žirovnica-Breznica pripravimo, da organizira pričetkom prihodnje sezone z našu diranim programom par gostovanj. Ta bodo dala pevskemu zboru elana za še resnejše in še kvalitetnejše delovanje. Koncert mladinskega mešanega pevskega zbora Svobode »France Prešeren« Žirovnica - Breznica, ki je bil v soboto večer, je prav gotovo kulturni dogodek Breznice, ki ga velja zapisati v zgodovino pevske dejavnosti na Breznici z velikimi črkami.

H. B.

SPET MOTO DIRKE NA JEZERSKEM

Gorske hitrostne dirke na Jezersko, ki bodo v nedeljo, 7. julija, bodo hkrati veljale za republiško prvenstvo. Na startu, ki bo pri »Kanonirju«, bodo najboljši slovenski tekmovalci. — Prireditelj je poskrbel tudi za gledalce. V nedeljo zjutraj bodo iz Kranja že ob petih zjutraj pričeli voziti avtobusi na Jezersko. Celotna proga bo ozvočena, kar bo gledalcem brez dvoma koristilo. Ob desetih do polne bodo na startu tekmovalci z naslednjimi kategorijami motorjev: 125, 250, 350 in 500 ccm ter prikolice. — Prireditelj bo brez dvoma nudil gledalcem lep športni užitek. B. T.

NAJBOLJŠI STRELCI SO TABORILI

V nedeljo je bilo na Jesenicah zaključeno enotedensko taborjenje najboljših gorenjskih strelcev, ki ga je organiziral OSO Kranj z namenom, da se ti strelci temeljito pripravijo za letošnje okrajno in republiško strelsko prvenstvo, ki bo 13. in 14. julija na Jesenicah z vojaško puško in pištolo, v Trziču pa z malokalibrskim orožjem. Taborjenje je bilo hkrati združeno s terenskim tečajem, na katerem so tečajniki mnogo pridobili, tako v praktičnem kakor tudi teoretičnem znanju. Tečaj je zelo dobro uspel, zlasti dobro pa so se na tečaju izkazale mladinke in mladinci, vsled česar se pričakuje, da bo letošnje okrajno prvenstvo prineslo v strelstvo novih presenečenj od mlajših strelcev in strelk. Presenečenj tudi zato, ker je letos OSO Kranj razdelil med najboljše strelske družine nekaj preciznega in navadnega malokalibrskega orožja, ki ga je prejel od SZS. Z razdelitvijo tega malokalibrskega orožja je zaenkrat ublažilo najnujnejšo potrebo po tem orožju na Gorenjskem vsled česar verjetno letos ne bo več prišlo do tako nezdravih pojavov in izpadov kakor je bilo to še lani, ker so to orožje imele le tri strelske družine na Gorenjskem. Tega orožja pa še vedno primanjkuje, ker je sedaj mogoče dobiti neomejeno količino malokalibrskega orožja, po drugi strani pa je to orožje zelo drago, zlasti precizne male kalibrske puške, saj ena sama stane tudi več sto tisoč dinarjev.

STRELCI S PRIMSKOVEGA ZE DRUGIČ OSVOJILI POKAL ZVEZE BORCEV

Za Dan borca 4. julija je Občinski odbor Zveze borcev v lanskem letu pripravil prehodni pokal njihove organizacije za najboljšo strelsko družino, ki so tekmovali v počastitev tega praznika. V lanskem letu je ta pokal osvojila Strelska družina s Primskovega. Za letošnji praznik je bilo ponovno organizirano meddružinsko tekmovanje 16 družin prehodni pokal Zveze borcev. Družine so tekmovali na strelišču v Struževem od 28. junija do 1. julija z vojaško puško na razdaljo 200 m v vseh treh položajih. Tudi letos je pokal zasluženo osvojila ekipa strelske družine s Primskovega s 450 krogi pred strelci iz Predoselj, ki so dosegli 279 krogov. Nasledje »Tiskanina« Kranj 345 »Iskra« Kranj 319, Huje 237, Niklo 178, »Sava« Kranj 175, Čirče 174 od 750 možnih itd. Od posameznikov je bil najboljši mladinec Sergej Černe s Primskovega, ki je dosegel 116 krogov pred Francem Peterlenom iz »Saves«, ki je dosegel 113 krogov od 150 možnih. Zastopnik Občinskega odbora ZB je v četrtek zjutraj Zbornici podelil prvoplasirani ekipi prehodni pokal, drugo tretje plasirani pa diplome Občinskega odbora ZB. Cr.

LOČANI POLFINALISTI

V torko pozno popoldne je bila v Trziču nogometna tekma za pokal maršala Tita, ki nam odloči gorenjskega polfinalista — Odločilo so enajstmetrovski kajti tekma se je v regularnem času končala 2:2 (1:0). Za domačine sta bila uspešna Mežek in Kprašovec, za Ločana pa Jazbec in Zontar. Igra je bila ostra, momente groba, iz igre pa bil izključen Mežek, ker je udaril nasprotnega igralca, ko le-ta ni imel žoge. — Publiku se je tudi od časa do časa nešportno vedla.

Zaradi izčrpanih sredstev v letošnjem letu ne bodo mogli reševati nobenih prošelj raznih društev in organizacij za eventualne podpore in pomoči.

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

BOGATA ŽETEV

na Glasbeni šoli v Kranju

Vzporedno z ostalimi učnimi zavodi je tudi Glasbena šola v Kranju pred kratkim zaključila s poukom. Ob tej priliki je bila popisana tudi zadnja stran kronike 48. šolskega leta, ali določneje povedano: še dve leti in Glasbena šola bo slavila 50-letnico ustanovitve in plodnega dela na torišču glasbene kulture v Kranju.

Zelo zanimivo bi bilo prelistati celotno kroniko tega zavoda, vendar se bom tokrat omejil le na kroniko pravkar minulega šolskega leta.

Namen pričujočega sestavka torej ni zgolj v tem, da se kronistično zabeleži konec šolskega leta, niti ne gre za nadrobno zaporedje vseh internih in javnih nastopov, ki jih prireja zavod ob zaključku vsakega šolskega leta, pa tudi glasbena literatura, ki je bila izvajana na teh glasbenih nastopih, nas ne bi toliko zanimala. Važnejša utegne biti osvetlitev nekaterih važnih momentov, ki dajejo delu glasbene šole dovolj jasno pedobo, in ki hkrati pričajo, da je zavod v primerjavi lanskim in letošnjim učnim uspehom, opravil začuda bogato glasbeno žetev. — Pa tudi gole številke nam utegnejo marsikaj povedati.

V minulem šolskem letu je obiskovalo pouk v oddelkih za klavir, godala, solo petje, pihala in trobila ter teorijo 252 gojencev. S tem številom je bila hkrati dosežena skrajna meja, ki jo zmore kapaciteta zavoda, upoštevajoč pri tem zmogljivost prostorov in glasbil ter število glasbenih pedagogov.

Glasbena šola je v drugi polovici šolskega leta priredila 12 internih in pred zaključkom šolskega leta še štiri javne glasbene nastope. Razen tega so se gojenci zavoda udeležili še javnih nastopov v Ljubljani, Kropi in na Reki. Če pa hočemo spregovoriti o uspešnih in priznanju, ki so ga bili deležni ob teh prilikah, ne smemo prezreti sodelovanja mladinskega godalnega orkestra in nekaterih solistov glasbene šole na festivalu Bratstva in enotnosti v Slavovskem brodu, saj nobena kulturna skupina ni zabeležila za svoje izvajanje toliko pohvalnih superlativov, kot prav gojenci Glasbene šole iz Kranja.

Na splošno je moč trditi, da je glasbena nadarjenost gojencev zavoda zelo dobra. Zlasti med najmlajšim naraščanjem je opaziti več vidnih talentov, katere bo moč s poštvovalnim delom in sodobnimi učnimi metodami izoblikovati v odlične glasbenike - reproductivce. Semkaj sodijo zlasti 8-letni Miha Pogačnik, 9-letna Majda Fajonova, oba violinista iz 3. razreda in nekoliko starejši gojenec - violinist Dominik Gašperšič iz 5. razreda.

Šolsko leto je bilo zaključeno z majhno svečanostjo v zgornji dvorani Sindikalnega doma, kjer se je zbralo lepo število gojencev, staršev in ostalih ljubiteljev glasbene kulture, ki z zanimanjem spremljajo glasbeno rast naše mladine. — Ob tej priliki so bile razdeljene tudi pohvale najmarljivejšim gojencem in spričevala.

O uspešnem delu zavoda pričajo tudi naslednji uspehi: z odličnim uspehom je izdelalo 63 gojencev, s prav dobrim 97, z dobrim 62, z zadostnim 8, medtem ko razreda ni izdelal le en gojenec. Neocenjenih je bilo 12 gojencev.

Nedvomno gre del zaslug za doseže-

ne uspeha tudi posrednemu vplivu 9-članskega šolskega odbora, ki je zabeležil v dveh letih sedem plodnih sestankov.

In kakšne so perspektive v naslednjem šolskem letu? — Vsekakor se obeta trdo delo, ki ga bodo tudi po- slej narekemale najrazličnejše, zlasti še organizacijske težave. — Že ob bežnem pogledu teh težav se moramo za hip pomuditi pri neustreznih prostorih, ki močno zavirajo nemoteno de- lo šole. Od tega je tudi odvisno šte- vilno novo sprejetih gojencev, ki tudi v prihodnjem šolskem letu ne bo pre- seglo letošnjega števila — to je 250 — pa čeprav se jih je prijavilo mnogo več. Razumljivo in povsem opravič- ljivo je, da bo prav pri sprejemu no- vih gojencev odigrala odločilno vlogo selekcija. Sprejeti bodo le gojenci, katerih nadarjenost obeta uspešno glasbeno šolanje.

Če pa že govorimo o uspešnem glasbenem šolanju, tedaj ne smemo zaobiti instrumentov, katerih vred- nost, po dolgih letih intenzivne upo- rabe, ne ustreza več idealnemu po-uku. Prejkoslej bo treba misliti na nabavo nekaj klavirjev, pa tudi serija pihal in trobil ni popolna. Če pa smo v tem naštevanju dosledni, ne smemo

prezreti važnega faktorja sodobnega pouka: magnetofona. Sodobna metodi- ka glasbene šole ga namreč uvršča med najvažnejša učila slehernega glasbenega zavoda.

Levji delež vseh učnih uspehov pa je pripisovati predvsem ravnatelju Petru Liparju in poštvovalnem glas- benim pedagogom tega zavoda. Učnih moči je 15, od tega je stalno nastav- ljenih predavateljev 8, honorarnih pa 7. Njihovega uspešnega dela ne bi po- drobneje analiziral, saj doseženi uspe- hi glasbene vzgoje dovolj jasno vred- notijo njihova pedagoška prizadeva- nja.

In če k temu dodamo še pohvale znanih glasbenih pedagogov z Aka- demije za glasbo iz Ljubljane, pro- fesorjev Julija Betetta, Leona Pfei- ferja in Antona Ravnika, ki so ob zaključku šolskega leta, na zahtevo Sveta za prosveto in kulturo LRS, pregledali delo oddelkov za klavir, godala in solo petje, tedaj smemo z zaupanjem gledati na bodočnost glas- bene šole v Kranju, ki bo tudi po- sej z uspehom vzgajala mlade glasbeni- ke - reproductivce in širila ljubezen do glasbene kulture med ostalim prebivalstvom.

S. S.

OBISK v MUZEJU v RADOVLJICI

Občine Bled, Bohinj in Jesenice nimajo razumevanja za ohranitev kulturnih spomenikov na svojih področjih

Sredi Radovljice, v stavbi, ki ima eno najlepših fasad na Slo- venskem, v bivši graščini gro-fov Thurnov, deluje eden naj- mlajših in najmanjših sloven- skih muzejev, Pokrajinski mu- zej v Radovljici.

Upravnika radovljiškega mu- zeya Štefana Eržena sem našel

zej ima etnografsko zbirko, kul- turno-zgodovinsko zbirko, foto- teko kulturnih spomenikov, zbirko NOB, strokovno knjižni- co in prirodopisno zbirko. Zdej urejajo prostore — tri sobe — v katerih bodo poskusili uredi- ti stalne razstave nekaterih predmetov iz teh zbirk.



IZ ZBIRKE NOB: del visle iz Kamnika, žara s pepelom iz dachauskega krematorija, jetniška obleka iz Dachaua, nemške poljijske lišice, najdene v Radovljici in ostanki krogel, s katerimi so streljali talce v Dragi pri Begunjah

precej slabe volje. Zato se je sprva otepal, ko sem ga prosil, naj mi pove kaj o delu muzeja — potem pa se je počasi le otajal in mi tudi razložil, zakaj je tako slabe volje: proračun za muzej je bil odobren šele junija, zato je javno delo mu- zeya počivalo od Linhartove razstave v lanskem letu do zdaj.

Kljub temu pa ni počivalo delo v muzeju samem, pri ure- jevanju zbirk, zbiranju novih muzejskih predmetov itd. Mu-



IZ etnografske zbirke radov- ljiskega muzeja

Ahlova peta radovljiškega muzeja je — kot pri večini kulturnih ustanov na Gorenj- skem — proračun. Muzej je bil ustanovljen sredi leta 1955 kot pokrajinski muzej za bivši okraj Radovljica. Po ukinitvi okraja je muzej vzela v svoj proračun radovljiška občina, ki pa mu seveda ne more nuditi tolikšnih sredstev, kot bi jih muzej potreboval za uspešno delo na teritoriju občin Bled, Bohinj, Jesenice in Radovljica. Nerazumljivo je, da druge tri občine bivšega radovljiškega okraja ne prispevajo nobenih sredstev niti za tista dela, ki jih muzej opravlja na njivo- vem terenu! Blejska, bohinjska in jeseniška občina bi morale prispevati vsaj minimalna sred- stva za vzdrževanje kulturnih spomenikov na svojem območ- ju, kajti popolnoma razumljivo je, da radovljiška občina nima denarja za to.

Kljub vsem kroničnim teža- vam pa muzej le ne spi, kot bi bilo pričakovati zaradi omeje- nih sredstev, ki jih ima na raz- polago. Nadaljuje z zbiranjem

filmi, ki jih gledamo

»ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO«

Je japonski film v črno-beli tehniki, ki na dovolj zgovoren način prikazuje strahote in usodne posledice atomske vojne, ki jo je preživelo leta 1945 japonsko mesto Hirošima. V trenutku, ko je bila odvzeta atomska bomba, je izgubilo živ- ljenje 247 tisoč ljudi. Film ima sicer prizvok dokumentarnosti in učinkuje zaradi nekaterih razvlečenih prizorov mestoma zelo ohlapno — to pa še vedno ni vzrok za razvrednotenje vseh kvalitete. Film je zlasti aktualen v sedanjem času, ko ves napredni svet protestira proti poskusnim eksplozijam atomske bombe in njene upo- rabe v vojne namene. Filmski jezik je dovolj zgovoren, da se gledalec ob pogledu filma zamisli, s tem pa je tudi glavni namen filma dosežen.

»MOŠKI SO TAKŠNI«

Je francoski film v črno-beli tehniki. Je nekakšna parodija na Don Juana in moški svet pod skupnim imenovalcem: ljubezenske pustolovščine, pri čem- er tudi ženski lahkovernosti in žeji po ljubezni ni prizane- šeno. Razen dinamike in neka- terih posrečenih domislek v situacijski komiki, ni v filmu

ničesar, kar ne bi ocenilo zgodbe kot povprečno filmsko burko. Nekateri prizori so v svoji pre- tirani komiki privzdignjeni do tolikšne mere, da postanejo ce- lo za najnezahtevnejšega gledalca neužitni. Še vedno pa ve- lja pravilo, da slaba zgodba ne more roditi dobrega filma.

Več sreče pa so imeli ame- riški producenti MGM z barv- no glasbeno komedijo

»DVA TEDNA LJUBEZNI«

ki jo smemo prištevati med najboljše filme tovrstnega žan- ra, ki smo jih gledali na platnu v zadnjem času. Film nima drugega namena kot zabavati, kar se je scenaristu, režis- serju in igralcem v polni meri tudi posrečilo. Na filmski trak so posneli zgodbo o mladih lju- deh, o njihovi sončni mladosti, polni zanesenjaških sanj, o prvih nerodnih korakih v svet ljubezni in iluzij. Nobena mladost pa ni tako sončna — tudi ta ne v filmu — da je ne bi bridka vsakdanost in nerazu- mevanje starejših, ki so v sr- cih, čeprav se tega ne zavedajo, še vedno mladi, zagrenili. Film — čeprav smo podobne že gledali — ima v svojem izraznem jeziku toliko svežine, da ga lahko mirne duše ocenimo kot dobrega. Vsekakor pa nudi pri- jetno razvedrilo.

aa

„Svoboda“ v Škofji Loki je zaživela



Lesena baročna plastika iz Lesa

Pretekli teden so se člani KUD »Tone Sifrer« v Škofji Loki zbrali na občnem zboru. Ugotovili so, da so sekcije društva zabeležile v loško kul- turno kroniko vrsto pomembnih uspehov. Ze iz bežnega pregleda tega dela je moč razbrati, da je temu res tako.

Gledališče je letos že v drugo razpisalo abonma s sodelovanjem Prešernovega gledališča iz Kranja. Pripravili so šest premier z 32 predstavami in 4600 obiskovalci. Priredili so 3 koncerte in izdali 5 šte- vilk gledališkega lista.

Lutkovna sekcija je bila ustanovljena šele lani decembra, a je naštudirala tri premiere in imela 29 predstav.

Godba in orkester sta sodelovala na vseh po- membni prireditvah in proslavah. Razen tega je orkester naštudiral tudi Schubertovo opereto »Pri- treh mladenkah«.

Zenski pevski zbor in balet sicer nista bila tako uspešna, a sta vendarle popestrila delo društva. — Delo knjižnice pa je bilo tako obsežno, da bo treba govoriti o njej ob drugi priliki.

Glasbeno šolo tega društva je letos uspešno končalo 22 učencev.

To skopo naštevanje nam govori o prečutih no- čeh, o žrtvovanju osebnih koristi, ne moremo pa zanikati številnih problemov, ki hrome večjo raz- gibanost društva.

Prvo in ne zadnje: prostori ne ustrezajo zahte- vam kulturnega dela. Razbitost po sekcijah ne dru- ži članov, temveč jih razdvaja. Vsa aktivnost slo- ni na nekaj ramah, ki morajo prenašati pretežko breme, obenem pa se z združevanjem dela v eni roki, hromi samoiniciativa drugih. Poseben pro- blem tare godbo na pihala, ki doživlja dokaj težke čase prav zaradi nesoglasja, ki zametli še posebno močan poudarek v skupnem amaterskem delu in v osebnih koristih članov. Istočasno tudi ni moč prezreti dejstva, da društvo svojim članom ni nu- dilo osnovnega, kar zahteva sodobnost: kulturno- družabno življenje. Od 170 članov je bilo le 39 delavcev. Tudi to razmerje je ob bogati delavski tradiciji dokaj boleče.

Spričo teh problemov, ki nujno vodijo k propadu, so člani na občnem zboru zahtevali, da se njivo- vim kulturno - prosvetnim stremljenjem utere nova pot.

Dvanajstletno delo prosvetnega društva »Tone Sifrer« je z letošnjim občnim zborom končano. Novo ustanovljena »Svoboda« v Škofji Loki pa naj zaživi. Z oslonitvijo na delavce, na novo organi- zacijo z borbenimi tradicijami, naj postane kultur- ni dom — družbeni dom, kjer bo vsakdo našel svoje zadovoljstvo in družbo.

K. J.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE IZ KRANJA GOSTOVALO V KOČEVJU

Na »Teden rudarjeve«, ki so ga te dni praznovali v Kočev- ju, sta uprava rudnika Kočevje in DPD »Svoboda« Rudnik po- vabila na gostovanje Presernovo gledališče iz Kranja. Uprava gledališča se je ljubeznivemu vabilu kaj rada odzvala.

V soboto, 29. junija so kranj- ski gledališniki gostovali v Šalki vasi pri Kočevju z Rem- čevo dramo »Magda«, v nedeljo pa so uprizorili na odru DPD »Svoboda« Rudnik v Kočevju Ingeovo dramo »Avtobusna po- staja«.

Prisrčni sprejem ob prihodu in pozornost, kakršne so bili člani PG deležni med bivanjem med kočevskimi rudarji, bosta ostala kranjskim gledališnikom še dolgo v spominu. Zlasti jih bo spominjal na to srečanje kipec rudarja, ki so ga izročili rudarji Prešernovcem kot za- hvalo in spomin na to gostova- nje.

Da so bili vtisi, ki jih je na- bral ansambl PG med kočev- skim rudarji zares lepi, ni tre- ba posebej poudarjati. — Ob tej priliki so si ogledali tudi rud- niške naprave.

S.

Kol, ob katerem so v Lan- covem streljali talce. V višini oči se v kolu jasno poznajo sledovi svinčenk

gorenjske bodice

MESTO IN VAS V KOMUNI

Iz problematike kranjske občine

Za uvod majhen popravek, da bo volk sit in koza cela...

Δ V zadnjih bodicah sem se spotalil ob ograjo pred poslopjem Uprave za gozdarstvo na Jezerski cesti. To ograjo namreč že strašno dolgo pačajo, kar grozi, da se bodo gradbeni stroški močno zvišali. Da ne bi bilo napačnih občitkov, naj povem, da je investitor Gozdno gospodarstvo Kranj in ne Uprava za gozdarstvo. Hkrati naj povem še to, da opravlja ta gradbena dela »Komunalna« Kranj.

Δ Vse lepo in prav, da tudi naša mladina kdaj pogleda čez meje naše domovine, zlasti še, če si od takega »gledanja« obetamo kakršnih koli koristi. Kakšne koristi pa si obeta Ekonomska srednja šola iz Kranja, ki je pred kratkim odpotovala v Grčijo, pa res ne vem. Če poudarimo »ekonomsko«, tedaj se bomo prav gotovo vprašali, kaj utegnejo gojenci tega zavoda videti v Grčiji? Če drugega ne, prav gotovo Akropolo in nekaj kulturnih spomenikov iz starogrške zgodovine, ki jim bo doseganje znanje zgodovine obogatila z nekaterimi novimi drobcji. Dvomim pa, da jim bodo ti drobcji posebno služili pri študiju ekonomije. V gospodarstvu Grčije namreč ni nič takega, kar bi vzbujalo posebno pozornost, zanimivo utegne biti le turizem, ki je prav zavoljo mnogih kulturnih spomenikov v Grčiji na dokaj visoki stopnji.

Δ So pa na svetu tudi stvari, ki jih ne razumem. — Zadnjič sem se pe neljal z vlakom iz Kranja v Lesce, pa sem plačal za vozovnico 104 dinarje. Vrabeča, ne gre pa mi v butico, kako da sem plačal za vožnjo iz Radovljice do Kranja prav toliko, pa čeprav je ta eno postajo bliže Kranju. Res da sem potisnil na blagajniškem okencu uslužbenca pod nos 105 dinarjev s pripombo: »Kajne, saj stane 104 dinarje? Vendar s tem še ni rečeno, da bi me uslužbenec ne smel opozoriti, da velja vozovnica le 84 dinarje. No — pa kaj bi jamral. Po toči zvoniti je prepozno. Le to me tolaži, da sem se tokrat peljal bolj nobel kot ostali potniki, saj sem plačal poleg običajne voznice, še dva kovata za »nevem-figavfond« in dodal 1 dinar, ker uslužbenec ni imel drobiža, da bi mi ta dinar vrnil.

Δ Menda še ne veste, da je na ObLO Cerklje še vedno v modi klicar, ki oznanja vse objave in podobna službena pisanja, ki se rode na tamošnji občini, kar pred cerkljansko cerkvijo. Pravijo, da svoj kšeft ne opravlja nič slabše kot njegovi predhodniki-klicarji pred sto in več leti. Nekateri trdijo, da je to nekakšna tekma med njim in fajmoštom, kdo bo lepše govoril.

Vas pozdravlja

VAS BODICAR

POZNATE PROMETNE PREDPISE?



NE SAMO ZARADI ZDRAVJA

Prometni predpis, da ljudje, ki se vozijo na odprtih tovornjakih, ne smejo stati med vožnjo, ni samo zaradi zdravja, ampak tudi zaradi prometne varnosti.



PRVI LETOŠNJI STOPING PK TRIGLAV

Nedavno so imeli mlajši plavalci plavalnega kluba Triglav prvi letošnji javni stoping, ki se ga je klub slabemu vremenu udeležilo lepo število mladih in nadarjenih plavalcev Triglava, ki mnogo obetajo in bodo v prihodnjih sezonah lahko že z uspehom zamenjali svoje starejše tovariše.

Rezultati:

200 m crawl: 1. Brinovec Peter 2:40,7 — 2. Gatej Franc 2:51,8.

100 m crawl: 1. Peternelj Franc 1:17,8 — 2. Filipovič Bogdan 1:24,9 — 3. Tajnik Jože 1:25,8.

50 m crawl: 1. Nadližar 0:37,8 — 2. Palovš-

nik 0:47,6 — 3. Pogačnik 0:49,8 — 4. Šoba 0:52,8.

100 m hrbtno: 1. Brinovec Lado 1:24,6 — 2. Kočnik Milan 1:28,6 — 3. Rebolj Jože 1:38,3.

50 m hrbtno: 1. Vagaja 0:58,0 — 2. Keše 1:05,2.

100 m prsno: 1. Rebolj Franc 1:40,8.

50 m prsno: 1. Vagaja 0:47,0 — 2. Zupan 0:49,7 — 3. Dežman 0:52,3 — 4. Ravtar 0:59,2 — 5. Cej 1:01,5.

100 m hrbtno mladinke: 1. Purgar Nuša 1:34,7 — 2. Djurkin Marilja 1:05,2.

M.

ŠAHISTI S POLJSKE NA JESENICAH

Start Krakow 3,5 : Jesenice 4,5
V četrtek je prišla na Jesenice grupa 11 šahistov s Poljske, ki se je pomerila s šah-

žila niso. V ta namen namreč ni dovolj le združitev mesta in vasi v eno komunjo, temveč je potrebna dejanska odstranitev objektivnih vzrokov, ki ta nasprotja spontano porajajo. Takšni vzroki so n. pr. v znatnih razlikah v gospodarski razvitosti, v komunalni ureditvi, v gostoti naseljenosti prebivalstva in v izvirajočih potrebah po socialni strukturi in končno tudi še v obstoječem razlikovanju med fizičnim in umskim delom. Ukinjanje teh razlik, ki je končni cilj socializma sploh, komunalne ureditve pa še posebej, pa je proces, ki mora seveda potekati skozi dolgoleten gospodarski in družbeni razvoj.

Problem odnosov med mestom in vasjo je v kranjski občini še prav posebno aktualen, ker več kot tretjina ljudi, ki so zaposleni v gospodarstvu v mestu, prebiva na podeželju in terja zase enake življenjske pogoje kakor jih ima mestni prebivalec. Vasi v tej občini so glede komunalnega standarda na sorazmerno visoki stopnji in zato tudi bolj zahtevne, hkrati pa je mesto zaradi očitno nesorazmernega razvoja gospodarskih zmogljivosti in števila prebivalstva na eni strani ter komunalnih služb na drugi strani v resnici zelo zaostalo. Njegova periferija (denimo Strazišče itd.) se skoraj ne razlikuje od večjih podeželskih naselij. Ta svojevrstni položaj po eni strani olajšuje hitrejšo odpravo razlik med mestom in vasjo, hkrati pa je za praktično politiko občine dokaj delikaten, kajti ureditev mesta samega in centralnih občinskih ustanov bo terjala še ogromna sredstva. Hkrati pa tudi podeželska naselja odločno terjajo napredek.

Ni rečeno, da so bila občinska sredstva v zadnjih dveh letih popolnoma pravično razdeljena med mesto in podeželje, vsekakor pa niso mogla biti razdeljena bistveno drugače. Ce-

lo v tem težavnem finančnem položaju je občina dokaj storila za napredek podeželja. Elektrificirana so zadnja tri naselja, ki še niso imela elektrike, sodelovanje občine in podjetij je omogočilo, da ima zdaj vsako večje naselje v občini najmanj enkrat dnevno avtobusno zvezo z mestom. Rešen je pereč problem šolskih prostorov v Predosljah in Trsteniku. S kreditom je bila omogočena gradnja zadružnega doma v Mavčičah in Besnici. Znatnen znesek je omogočil prvi del gradnje vodovoda za trsteniško območje in dograditev gasiliskega doma v Senčurju. Občina je prispevala znaten znesek za rekonstrukcijo električnega omrežja v Predvdvoru. Krajevnim odborom je občina zagotovila najnujnejša sredstva za komunalne potrebe, ki jih je letos povečala na 6.730.000 din ali približno za 100%. Teh dejstev ni moč prezreti. Res pa je, da nekateri kraji te pomoči skoro še niso bili deležni, česar pa ne smemo jemati za zlo. Ravno ustanovitev komunne je namreč omogočila, da občina ne raztresa sredstev enakomerno za vse, ampak jih lahko osredotoči na reševanje tistih problemov, ki so najnujnejši s stališča komunne kot celote. To se nujno dogaja v merilu države, republike in okraja in se mora zato še tembolj nujno v merilu občine (tudi v nadaljnji razpravi na tem plenumu je bil poudarjen predlog, naj bi sredstev za negospodarske investicije ne drobili na več krajev v občini hkrati). Zagotovitev materialnih sredstev za uresničenje šolske reforme in pospešeno razširjanje vodovodnega omrežja v podeželske kraje, ki se ga občina loteva, bo v prihodnjih letih nadalje prispevalo k odpravljanju razlik med mestom in vasjo. Dokončna rešitev tega vprašanja pa bo terjala seveda še mnogo naporov in tudi časa.

Sredi poletja v zakurjenih sobah

Otroške jaslji na Jesenicah bodo zaradi nevzdržnih razmer ukinili

nem mnenju ustanova zaradi velikih stroškov ne bi mogla privoščiti.

Tov. Vistrova je nato tudi povedala, da je poleti najnižja temperatura v sobah 25 stopinj Celzija, najvišja pa 32. Otroci se tako rekoč kuhajo. Posebno hudo je to za dojenčke. Vsi po vrsti so bleđi, slabotni in verjetno tudi rahitični. Oskrbujejo jih po izjavi upravnice dobro, vendar jim v tem zaplinitenem zraku po njenem mnenju tudi dobra hrana in nega ne pomagata. Vprašala sem jo, če pogosto zbolijo, na kar mi je odgovorila, da imajo velikokrat zvišano telesno temperaturo ter da so vsi slabotni, kar verjetno povzroča zadimljen in zapliniten zrak. Dejala je, da dobivajo otroci pozimi vitamine, poleti pa dovolj sadja in sadnih sokov. Vprašanje pa je, če je bila hrana res vseskozi primerna in strokovno v redu pripravljena.

Temperaturo in vlago zraka je že lani ugotavljala komisija Okrajnega higienskega zavoda iz Kranja, vendar kot kaže, ni nihče ničesar ukrenil za izboljšanje teh razmer. Zanimivo je tudi, da celo matere niso nasprotovale, ko so videle, v kakšnih nemogočih pogojih živijo njihovi otroci. Le 6 mater, je dejala upravnica, ob nedeljah vzame otroke iz jaslji.

V jeseniških jaslji je zaposlenih 14 uslužbenecov od tega 7 negovalk, ki jih plačuje Občinski ljudski odbor.

Oskrbni dan za enega otroka stane 320 din, kar seveda ni poceni. Na mesec znese to 9600 dinarjev za otroka.

Občinski ljudski odbor Jesenic je pred nedavnim sprejel sklep o postopni likvidaciji jaslji od 1. julija dalje. Za tak ukrep se je pravzaprav pozno odločil, saj je zadrževanje otrok v tako nezdravem okolju zločin nad njimi.

Na Občinskem ljudskem odboru sem slišala o razmerah v vrtcu nekoliko drugačne izjave kot jih je dala upravnica. Izvedela sem, da bi tov. Vistrova baje lahko poskrbela, da se v sobah, kjer se zadržujejo otroci, centralna kurjava poleti izključi. Ko je Občinski ljudski odbor pred dvema leti prispeval 2 milijona dinarjev za beljenje in preurejanje stavbe, tedaj bi po mnenju predsednika tov. Maksa Dolinarja ljudski odbor plačal tudi ostala popravila, če bi upravnica to zahtevala.

Svet za zaščito matere in otroka pri Občinskem ljudskem odboru bo v najkrajšem času poskrbel, da bodo otroke, ki so v jaslji, vzele v oskrbo rejnice. Za sedaj se jih je prijavilo 11. Skušali jih bodo dobiti še deset. Otroci se bodo v domači oskrbi in družinskem okolju prav gotovo bolje počutili kot v jaslji, razen tega pa bodo tudi vzdrževalni stroški mnogo manjši.

-ey

GLAS GORENJSKE

Vesti iz Tržiča

RAZVITJE PRAPORA

Sindikalna podružnica Bombažne predilnice in tkalnice Tržič bo na praznik tekstilcev dne 20. avgusta razvila svoj društveni prapor. Kumoval bo republiški svet sindikatov.

PROSTOVOLJNA ODDAJA KRVI

Zdravnik iz Golnika je kolektivno Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču v času odmora predaval o pomenu prostovoljne oddaje krvi. Požrtvovalnost zdravnika bodo delavci gotovo poplačali s prostovoljno oddajo krvi.

OBRAT ZA IZDELOVANJE LESNE VOLNE V JELEN-DOLU?

Polnojarmeniška žaga v Jelenolu že par let ne obratuje zaradi oblastvene prepovedi. — Podjetje LIP Tržič resno razmišlja o tem, da bi veliko poslopje žage uporabilo za izdelovanje lesne volne, ki jo v prodaji manjka. Dobro ohranjeno poslopje in vodna moč bi s tem bila izkoriščena, mnogi delavci pa bi v novem obratu našli zaslugek. J. V.

KAMEN spotike

NELEPA PODRTIJA

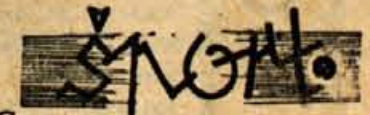
stoji ob mostu v Škofji Loki. Nekdaj je to bila mesnica, pa so jo podrli, baje zaradi tega, ker je kvarila lepo lice mesta. Najbrž si nihče ne bi upal tr-



diti, da takšna, kakršna je zdaj, ne kvari mestu lepega lica! Pri nas se še vse prepogosto dogaja, da začeta javna dela iz teh ali onih razlogov ostanejo na pol dokončana. Kdo ve, če nima večjih prstov vmes čisto običajna malomarnost...

ŠTIRJE KRANJSKI PIVALCI NA IZBIRNIH TEKMAH ZA REPREZENTANCO

V Šplitu bo ob koncu treninga kandidatoev za sestavo državne reprezentance izbirno tekmovalje, ki bo dokončno odločilo kako bodo pivalci Jugoslovani proti Angliji. Kranjski pivalci bodo na teh izbirnih tekmovaljih zastopani s štirimi pivalci. Startali bodo: Konciljeva na 100 m metulček, Brinovec na 1500 m prosto, Kočmar na 100 m prosto in Zrimšek na 200 m prsno. O tem tekmovalju vas bomo obvestili v ponedeljek, ko bomo dobili poročila iz Šplita. M.



MIMI MALENEK KONIC **VIGENC** ROMAN 52

V soboto se je vreme kisalo in ostali so doma. Ana je postorila nekaj malega okrog doma, potem je sedla v hiši za mizo in za oddih šivala. Ko je tako sedela in vbadala šivanko, se je nenadoma pripeljal Globočnik. Ana je vstala in spustila šivanje iz rok. Bilo ji je, kakor bi ji ledena roka stisnila srce. Popolnoma je že pozabila nanj in na dogovor, mislila je, da bi lahko živela, čeprav bi zgornji vigenc stal prazen. Zdaj pa je bil Globočnik tu in treba ga je bilo sprejeti.

Skozi okno je videla, kako je počasi zlezal s kolesja in se razgledal na vse strani. Hlapec je čakal kdaj bo kdo prišel in mu pokazal, kam naj postavi konja. Kmalu potem je res prišel Joža in prinesel konju povosmo sena. Ana je nestrpno čakala: Zdaj zdaj bo Globočnik stopil v hišo!

Toda podjetniku se ni nikamor mudilo. Prižgal si je debelo havano in zadovoljno puhnil dim, potem je stopil pod šupo, kamor so zategnili njegov koleselj in si ogledal vse po vrsti, celo raztrgan sedež na zapravljevcu je otipal. Nato se je napotil k spodnjemu vigencu, v katerem so delali. Stopil je na prag in enakomerna jeka kladiv je za nekaj trenutkov utihnila. Potem je šel k zgornjemu vigencu. Hodil je okoli velikega vigenca, celo na spodnjo stran je stopil in si ogledal kolesa. Dolgo se je razgledoval, potem se je obrnil k hiši in si jo ogledal od slemena do tal, kakor bi jo nameraval kupiti. Končno se je odločil in se napotil noter.

Ana ga je sprejela v veži in ga povabila v zgornjo hišo, kamor je zmeraj vodila odličnejše goste. Želela mu je pokazati, da je Gašperinova hiša še zmeraj ugledna, čeprav ne več tako kot prejšnje čase.

Globočnik se je v zgornji hiši z vso težo spustil na ponujeni stol. Stopnice so ga upehale, da je sigaje lovil sapo in si dolgo brisal znojno čelo. Ana mu je sedela nasproti in nestrpno čakala, da bi povedal, kako je presodil vigenca. Toda starec po svoji navadi tudi zdaj ni začel govoriti naravnost. Najprej je tožil čez svojo nadoho, potem jo je na dolgo in široko izpraševal o boleznih rajnega Gašperina in potem je govoril o hudih časih. Ko je vse to premlal, je šele zgrabil naravnost.

»Kako dolgo pa že ta vigenca stoji?«

Nepričakovano vprašanje jo je nekoliko zmedlo. »Zdi se mi... res ne vem... mislim, da bo tega deset let, raje manj kot več,« je rekla.

»Saj se mu pozna,« je dejal podjetnik in se pomilovalno nasmehnil. »Nekoliko sem si ga ogledal. Dosti ta stara podrtija ni vredna. Ali je že kdo vprašal, da bi ga vzel v najem?«

Ana je imela na jeziku »ne«, pa se je pravi čas domislila, da mora biti prebrisana. Globočnik sprašuje samo zato, da bi zbil najemnino. Mirno se je zlagala:

»Kar več jih je, ki bi ga radi dobili.«

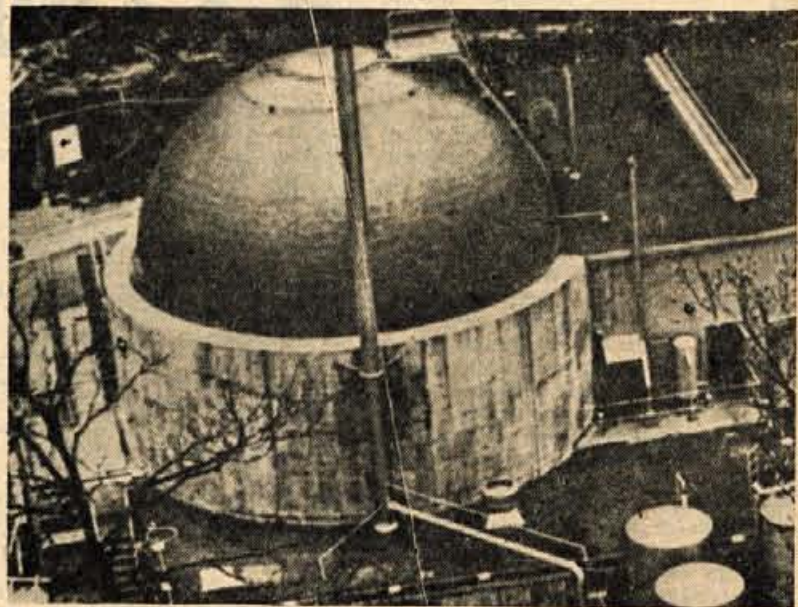
Globočnik se je namršil, toda čez trenutek se mu je lice spet razvleklo v smehljaj. »Rad bi poznal tistega, ki si upa,« je rekel malomarno. »Kup denarja bi bilo treba zabiti vanj, preden bi bil za rabo. Kdo pa ima dandanes toliko denarja? Po pravici ti povem, da tudi mene ta kupčija ne mika, toda ker sem se že zarekel gospodu Filipu, bi se morebiti le pogodila. A vredno je manj, mnogo manj kot sem pričakoval. Srknil je žganje, ki ga je prinesla na mizo, si obrisal viseče brke in vprašal: »Kako pa tisti kovač, ki je vzel spodnji vigenca v najem? Ali mu gre dobro?«

Ana se je nekoliko zdrznila, kakor vselej, kadar je kdo omenil Dominika. Ni se mogla znebiti občutka, da vsi ljudje vedo za njeno skrivno ljubezen. Za smehljajočim Globočnikom je videla strica Filipa, ki bi strogo obsodil njena čustva in je le negotovo odgovorila:

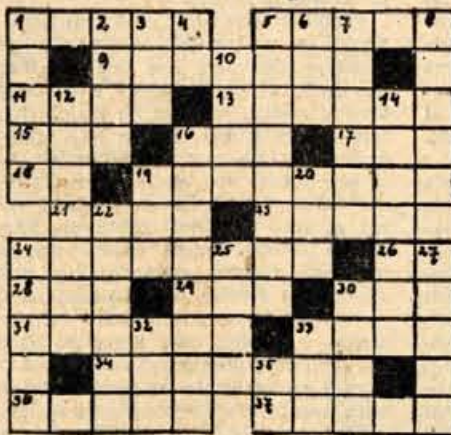
»Zdi se mi, da mu gre dobro, čeprav ga ne sprašujem. Tako malo časa je tu, pa ima že šest delavcev.«

Žepni atomski reaktor

Žepni atomski reaktor ameriške vojske, ki so ga pred kratkim spustili v pogon, do konca letošnjega leta bodo izdelali še pet takih reaktorjev, do leta 1960 pa 21. Ti reaktorji imajo kapaciteto 2000 kilovatov. Uporabljale jih bodo oborožene sile ZDA za preskrbo svojih oporišč na Grönlandiji in v Arktiki z električno energijo, ker tam ni drugih virov energije.



Križanka



Vodravno: 1. ... ima žaba, tudi geometr. pojem (dvojina); 5. grozlj.; 9. razsipnost; 11. gora na Koroškem (2141 m); 13. ime slovitoga Predjamskega viteza; 15. poročevalska agencija (fonet.); 16. prislov; 17. tuje žensko ime (množina); 18. če, kakor ga je uporabljal Prešeren; 19. dolina na Tirolskem, ob njej so našim planincem znane gore (Hochfeiler 3523, Olperer 3489 m); 21. proračun (tujska); 23. del imena afriškega črnega plemena (drugi del imena je ponovitev prvega dela); 24. umazano govorjenje; 26. kraj ob robu Barja; 28. živalski glas; 29. grška boginja zemlje; 30. kratica za: Turška narodna armada; 31. bitje z mnogimi nogami; 33. slovenski pesnik, kasneje velik borec za Ilirizem; 34. lahkooboroženci prvotnih rimskih legij (oboroženi le s suličami in pračami, rekrutirali so se iz najnižjega družbenega razreda) latinska oblika; 36. drevored; 37. trudim se, da bi našel, kar sem izgubil (deležnik).

Navpično: 1. žaba (tudi tisti, ki se napihuje); 2. svetil bik; 3. zbor; 4. začetnici Linhartovih imen; 5. smrtonovarne lastnosti radioaktiv. elementov; 6. vrtna hišica; 7. romansko imenovanje raznih čapopisov (fonet.); 8. mesto ob Baltičkem morju, obenem drugotno ime reke, ki teče v B. m.; 10. ime slavnega španskega nogometnega kluba, letošnjega evropskega šampiona (klub Di Stefana, Coppe itd.); 12. umetna masa za izdelavo raznih potrebščin, zlasti električnih; 14. tkanina (dvojina); 16. starogrški filozof in matematik (rojen okrog 580 p. n. št.) njegov izrek v geometriji je »oslovski most, brez njega ni napredka za študente; 19. slov. jezikoslovec, dialektolog, etimolog in zapisovalec narod. blaga (1814-1874); 20. tuje žensko ime; 22. indijski pesnik in mislec. Nobelov nagradjenec. Nekaj njegovih del je prevedenih tudi v slovensko; 24. rakev; 25. vardevanje, oskrbovanje; 27. brodil po čem (snegu, deležniška oblika); 30. zvišaven prijem; 32. afriška ptica; 33. otok v Jadranu; 35. japonska dolž. mera (3,927 km).

ZGODOVINSKI IN DRUGI PATERKI Z GORENJSKE

Vas Naklo leži v središču široke in plitve kotline ob ovinku nove državne ceste Kranj-Jesenice in tik ob postaji tržiške železnice. Lepo ravan varuje višje ležeče gozdno površje in sicer na vzhodu Udin boršt, na zahodu pa do 10 m visoka Reber, skalnat breg, na katerem se razprostira tja do Save Okrogelska planota. Osem vasi je posejanih na tem prostoru: Okroglo, Polica, Pivka, Veliko Naklo in Zeje ob državni cesti, Malo Naklo, Cegelnica in Strahinj tik ob Udinem borštu. Razsežno polje v Nakelski kotlini ima močno preperelo, prodnato in z ilovico mešano prst. Ime vasi Cegelnica priča o tem, da so tu nekoč žgali opeko, dočim so na različnih krajih v Rebrli lomili mlinske kamne. Danes jih lomijo na Polici. Zemlja je večidel rodovitna in se prebivalstvo poleg poljedelstva peča predvsem z živinorejo in tudi s sadjarstvom. Pred kakimi 300 leti, kot omenja Valvasor, so se Nakelčani pečali z rejo plemenitih konj, kar pa so pozneje opustili. Tudi obrt je bila v Naklem in okoliških vaseh svojčas bolj razvita kot danes. Tkali so pisane preproge, volnene jopite, ki so jih prodajali na Hrvaško in v ostale južne, a tudi sosednje nemške dežele, izdelovali opanke, copate in čevlje s kožuhovinasto podlogo. Čevljarstvo še danes zaposluje precej prebivalcev, ostali pa so zaposleni po kranjskih tovarnah.

V gozdu nad Savo je precej livkastih usedlin, v stenah ob Savi so votline, v Udinem borštu pa podzemeljske jame, ki so vaščanom svojčas nudile zavetišče pred turškimi in drugimi napadi. Najimenterja je jama Lebnica med Strahnjem in Cegelnico. Vhod, ki je podoben širokim in napol odprtim ustom, se nahaja nekoliko v bregu. Takoj v začetku doseže jama do pet metrov višine in se deli na tri rove, katerim baje še nihče ni prišel do konca. Domnevajo, da so ti rovi povezani z dupljanskimi jamami. V skrajni levi votlini je majhen slap studenca Lebnica, ki privre na dan pod vhomom v jamo. Strop je mestoma pokrit z malimi belimi, večidel pa sivkastimi in rjavkastimi kapniki. Ilovnata tla in številne ožine ovirajo dostop v notranjost in prideš lahko le kakih 40 m daleč.

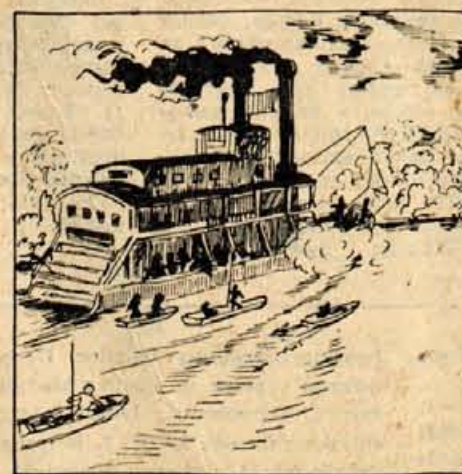
Vojvodov ali Udin boršt ni znamenit samo po številnih jamah in neštetihi studencih z dobro pitno vodo, od katerih so močnejši speljani po ceveh v okoliške vasi, kjer je vode primanjkovalo (Zeje in druge), znamenit je tudi po tem, da je med najrazličnejšimi gozdovi na Gorenjskem. Od Pivke, Malega Nakla, Cegelnice in Strahinja se razteza vse do podnožja Kriške gore in Storžiča. Ta gozd ima tudi svojo zgodovino. V preteklih stoletjih je bil last deželnega vladarja. Okoličani so ga zelo pustolihi in leta 1636 je Ferdinand II. prepovedal v njem sekati les, ker je zvedel, da ne prizanašajo niti mlademu drevju in da poseje v njem živino. Kršiteljem ni zagrozil samo z denarno in telesno kaznijo, ampak tudi z odvzemom živine in voz. Leta 1667 je prešel gozd v last grofov Auerspergov. Ker pa ni bilo mogoče brzdati kmečke seckre, so leta 1804 razdelili gozd med 28 vasi, kranjsko (Kieselstein), brdsko in glavniško graščino ter faro v Naklem in Kranju.

Udin boršt je nudil svojčas okoličanom varno zavetišče proti raznim napadom, v njem so domovali zloglasni rokovanjaci, zelo važno vlogo pa je odigral v zadnji narodno-osvobodilni vojni, kot smo to že omenili.

TOMOVE PRIGODE



97. Skočili so kot bi jih kdo pičil in stekli k obali, ki je bila nasproti mesteca. Razmaknili so grmovje in kukali čez vodo. Mali parnik je bil približno kilometer pod mestecem in plul je s tokom po vodi. Zdelo se je, kot da je na krovu polno ljudi. Cela vrsta čolnov je bila v bližini parnika, vendar dečki niso mogli videti, kaj delajo ljudje v njih.



98. Zdaj se je parniku iz boka izvil bel dim in ko se je razširil, se je dvignil v neznačen oblak in do njih je spet segel zamolklji grom. »Zdaj vem,« je zaklical Tom. »Nekdo je utonil!« »Tako je,« je potrdil Huck. — »Presneto! Rad bi bil z njimi na krovu,« je dejal Joe. — »Tudi jaz,« je pristavil Huck, »dal bi ne vem kaj, če bi vedel, koga iščejo.« Nenadoma pa je Tom vzkliknil: »Fantje, vem, kdo je utonil! — Mi!«



99. Zmagoslavje jih je prevzelo. Pogrešajo jih. Zalujejo za njimi. Zaradi njih se lomijo srca. Tako so si mislili. Najbolj imenitno pa se jim je zdelo, da je o njih — izgubljenih dečkih, govorilo vse mesto in da so bili predmet zavisti vseh fantov. »Sijajno,« so vsi v en glas zaklicali. »Končno se je le obneslo postati pirat!« Tako so zrli kdove koliko časa v parnik.



100. Ko se je začelo mračiti, je odšel parnik na svojo običajno pot, čolni pa so izginili. Naši »pirati« pa so se vrnili v taborišče. Slavili so ponosno zmagoslavje spričo nemira, ki so ga povzročili v mestecu. Nalovili so rib, skuhali večerjo, pojedli in nato ugibali, kaj neki mislijo in govorijo o njih. Kmalu jih je prevzel spanec, počasi pa sta Joe in Huck omahnila in zaspala, le Tom...